

Besszói Lapok

Ára 5 lej

Péntek
1931. augusztus 14

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

184. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lej

A világ új munkamegosztása

Ez a förtelmes válság is csak egy fejlődési tünet. Persze, minden élő szervezet belepusztulhat valamely fejlődési válságba, vagy csak hatalmas megrázkódtatások árán gyógyítható ki belőle. A mai válságnak azonban kétség-telenül főoka, hogy körülöttünk, Európán és az Egyesült Államokon túl, új világok vannak keletkezben. Sokszázezer tömegek, akik eddig csak fogyasztók voltak, megtanulták tőlünk, hogyan kell kenyeret természetien és ruhaszövetet gyártani. Sok minden egyebet azonban még nem tanultak meg tőlünk és még sokáig nem fognak tudni. Az európai termelésnek tehát arra kell rávetnie magát, amit a többiek még nem tudnak, a minőség-termelésre. Meg is vagyok győződve róla, hogy ez a mostani válság csak a világ e munkamegosztása felé való fejlődésnek, az európai termelés magasabbrendű termelésre való specializálódásának válsága.

A válság két eleme, mezőgazdasági és ipari. Mindkettőnek főoka a tengerentúli konkurrenca. A háború előtt Kanada 4 millió hektáron termelt búzát, ma tíz millió. Kanada, az Egyesült Államok, Délamerika és Ausztrália búzatermelő területei 32 millió hektárról felszűntek 48 millió hektárra. Természetes, hogy ez csak a gabonatermelés technikái, gépi feltételeinek hallatlan tökéletesülésétől lehetséges. A hektáronként való termelés is emelkedett. A háború előtt ezer millió méterháza volt a világ évi búzatermése, tavaly már 1155 millió. Viszont a világ búzafogyasztása visszamegy. Az emberek inkább főzeléket és gyümölcsöt akarnak enni és kevesebb kenyeret, meg téstát. A buza világpiaci ára szinte harmadára zuhant, néhány év alatt. A tengerentúlon pedig még óriási, búzatermelésre alkalmas, lakatlan, földjáradék-talan területek vannak és várják, hogy onthassák a búzát.

A sűrűn lakott Európa mezőgazdasága számára reménytelen a gabonatermelés. A gabona, sőt más mezőgazdasági tömegtermékek piacra való termeléséről le kell mondania. És átternie magosrendű, sok és kvalifikált munkát, gondot, tudást kövelelő mezőgazdasági nemese termékek termesztésére. Gabonát és egyéb tömegterményt, csak annyit termelnie, amennyit a maga üzeme szükségességnek mutat és elbir, piacra azonban kertek, főzelékes-földek, melegházak és tehenészetek meg disznóhizlaldák termékeit kell vinnie.

Az iparban hasonló a válság oka. A távol keleti területek, a fejlődés folyamán, különben is felléptek volna konkurrenca gyanánt. Ezt a folyamatot azonban meggyorsította a háború, úgy, hogy az ipari konkurrenca sokkal gyorsabban nőtte ki magát, mint a tengerentúli gabona konkurrenciája, amely már harmincöt év óta növekedik. A háború alatt Európa, a távoli százmilliók szállítója, gyilkolással volt elfoglalva és nem ért rá fogyasztói törődni. Kinában, Japánban, Indiában és Délamerikában a földből nőttek ki a textilgyárak. A nádcukorgyártás megzomosodott és megtörte az európai répacukor uralmát. Mindenütt nemzeti ipar fejlődött és azóta rohamosan gyarapszik, mert olcsóbb a munkabére. Még ha a kínai munkás és kínai gyár kétszer teljesítőképességét is számíthatjuk, a manchesteri munkás bére még akkor is háromszorakkora, a reichenbergi kétszerakkora, mint csanghái munkásé. Hogy mekkora ennek a reménytelen válságnak a hatása, arra jellemző, hogy az angol textilgyárak kétharmadának gépeit meg akarják semmisíteni, mert fölöslegesek. A japán textilipar már Indiába exportál. A manchesteri, roubaixi, reichenbergi gyárak bezárnak és Csanghájban, Bombayban, Oszakában nyílnak meg újra, tizenkétórás munkaidővel és feleannyi munkabérrel.

Ez átszervezkedés, a világ ez új munkamegosztása persze gigászi feladat. Erthető, hogy akkora válságot okoz. Megoldása annál nehezebb, mert a fináncpatalizmuskak a háború után kialakult formája nem alkalmas a financozására.

Persze, ha az embernek esze volna. A világ munkamegosztása szervezésének legfőbb akadálya azonban ma az, hogy a termelés munkája: a versenynek, imperializmusnak, hatalomnak, végeredményben a háborúnak termel. És bizony, ha ez a szervezkedés nem válik hamarosan lehetővé, ha Európa elszegényedik, ha fogyasztója nem fogyaszt, termelője elszegényedve, elvesztve kulturáját, elpusztul és munkamegosztás megszervezésének alapja is.

A FIZETÉSKÉPTELEN BERCOVITZ-BANK ESETE

100 millió lejjel meglehetően volna menteni a Bercovitz-bankot

Miért tagadta meg a Nemzeti Bank a 100 millió lejes hitelfolyósítást?

A Bercovitz-bank tulajdonosai plakátokon tudatják a betétesekkel, hogy mindenki teljes összegében vissza fogja kapni a pénzét

Bukarest, augusztus 12
A bukaresti Bercovitz-bank meglepően gyorsan és váratlanul bekövetkezett fizetésképtelensége, amelyről a B. L. már beszámolt tegnap, olyan hullámokat vert, amelyek legalább is szokatlanok. Ugyanis, amint mára kitűnt,

a bankot meglehetően volna menteni, ha egyrészt a Banca Nationala, másrészt viszont a Bercovitz bank részvénytulajdonosai valamivel több engedékenységet és előzékenységet tanusítanak.

Azt lehet mondani, hogy a Bercovitz-bankot egy elvi különbség kényszerítette arra, hogy kedden reggel beszüntesse a kifizetéseket és, hogy lehuzza a pénztárak redőnyeit.

Tegnap a Banca Nationala egy kommunikét tett közzé, amelyben van egy passzus, amely a következőképpen szól:

„A Banca Nationala a többi nagybankokkal együtt tanácskozást folytatott a fizetési nehézségek közé jutott Bercovitz-bank ügyében. Az értekezlet úgy határozott, hogy a szükséges segítséget nem lehet nyújtani, mivel a bank tulajdonosai a szükséges garanciákról nem intézkedtek idejében.”

A nemzeti Bank kommunikéje után, az esti órákban a Bercovitz-bank plakátokat ragasztott ki a főváros utcáin, a melyben

közli a betétesekkel és a hitelezőkkel, hogy a nemzetközi pénzügyi bajok következtében a Bercovitz-bank kimeri-

tette saját pénztartalékjait és ezért kénytelen a fizetéseket egyelőre beszüntetni.

A folyamatban levő szanalási tárgyalások kedvező megoldást fognak hozni és a bank vezetősége biztosítja a betéteseket, hogy mindenki, akinek a bank-

Bercovitz Ely

nál követelése van, ezen követelését teljes egészében meg fogja kapni.

Ez a plakát több mint pusztá ígéret, mert a bank tulajdonosai mintegy erkölcsi garanciát vállaltak, hogy a betétesek 100 százalékban vissza fogják kapni követeléseiket minden körülmények között.

Pénzügyi körökben igen élénken kommentálják a Banca Nationala által ki-

adott kommunikének azt a passzusát, a mely a garanciák kérdését tárgyalja. Ez a jelentés nem mondja ugyanis, hogy a Bercovitz bank tulajdonosai visszatartották a garancia-nyújtást, csupán azt szögezi le, hogy a garanciákról nem intézkedtek idejében. A helyzet ezzel kapcsolatosan az, hogy a bank 100 millió lej gyorssegélyt kért a Nemzeti Banktól abban a biztos tudatban, hogy egyrészt ez az összeg elegendő számára, hogy a pillanatnyi válságot megusssa, másfelől, hogy a garancia kérdését a Nemzeti Bank nem fogja forszírozni, minthogy

a bank tulajdonosainak köztudomás szerint hatalmas vagyonuk van és maguk is nagyrésztvényesei a Nemzeti Banknak.

A Nemzeti Bank a hétfő esti értekezleten, amelyen maga Argetoianu pénzügyminiszter is részt vett, úgy döntött, hogy a 100 millió lej folyósítást megtagadja garanciák hiányában, viszont

teljes apparátusával biztosítja a Nemzeti Bank a többi bankok helyzetét.

Amint mértékadó helyről értesülünk, a Bercovitz-bank még a mai, vagy a holnapi nap folyamán beadja a kényszer-egyezségi kérelmet, hogy időt nyerjen ügyeinek teljes szanalására.

A bukaresti piacon különben ez az inzolvencia nem váltott ki nagyobb idegességeket és teljes a nyugalom, úgy, hogy újabb meglepetésektől nem is kell tartani.

Erősen aktív a bank és mégis benyújtották a kényszeregyezségi kérelmet

Bukarest, augusztus 12.
Újabb jelentés szerint a Bercovitz Ely bankház igazgatósága

benyújtotta a bukaresti törvényszéken a kényszeregyezségi kérelmet.

Kérése indokolásában előadja, hogy különösen a külföldi események ingatták meg a bank helyzetét, amihez nagyban hozzájárultak az utóbbi időben állandósult betétkivonások.

Veszteségei a bankháznak január hóban voltak, amikor elsejétől 10-ig több, mint 24 millió veszteség-kifizetés apasztotta meg készpénzállományát.

A kérvényben kimutatott mérleg szerint

a pénztárcának 928 millió 774 ezer 956 lej aktívája van, amivel szemben 758 millió 19 ezer 227 lej passzív áll.

Aktívait első helyeken bekebelezett ingatlanok garantálják.

Jelenlegi betétállománya 346 millió, 115 ezer 986 lej és 37 millió 842 ezer 500 lej értékű külföldi valuta.

A kényszeregyezségi kérelmet négy százalékos

kamatolás mellett három évre kéri. Az első évben kifizeti a tőke 15, a másodikban 35 és a harmadik évben 50 százalékát.

A bukaresti lapok igen sokféleképpen kommentálják a Bercovitz-féle bankház kényszeregyezségi ügyét.

Egyes lapok a Nemzeti Bankot támadják, amely szerintük csak azért nem

Ki a hibás?

Bercovitz Ely ugyanis háromnegyed évvel ezelőtt magánbankházból részvénytársaságot csinált s így indokolatlannak látta azt, hogy az ő családja kétszeres garanciavállalással kösse le magát a most már részvénytársasági alapon működő bankház mellett.

Néhány lap erőteljesen nekirohant Manoilescunak, illetve a Banca Nationalának, hogy túlzott követelése miatt kiküldhetetlenné vált a bukaresti piacot erősen megrázó kényszeregyezségi,

más lapok viszont a milliárdos Bercovitz-családot támadják, amely

sietett a hajba jutott pénztárcát szanalására mert az inkább liberális érdekeltség volt s így Manoilescu ezen az uton is ütni kívánt a liberálisokon.

Más kommentárok szerint a szanalási sikerét éppen a három Bercovitz-testvér akadályozta azzal, hogy nem adott kétszeres értékű személyi garanciát arra az összegre, amit a Nemzeti Bank folyósított volna a run leküzdésére.

200 millió garancia-vállalással a Banca Nationalától kilátásba helyezett 100 millióval megmenthetné volna a bankot. Ezeknek a támadásoknak, úgy látszik, komolyabb hátterük is van, mert a Banca Nationala igazgatósága jónak látta hivatalos nyilatkozatot kiadni, amely szerint a Nemzeti Bank igazgatóságában a bankbukással kapcsolatban nem lesz semmi változás.

A Nemzeti Bank igazgatósága egyébként holnap délelőtt újabb igazgatósági ülést tart az ügyvel kapcsolatban,

„EGY SZINES EMBER ÖNÉLETRAJZA”

Tizenkétfélmillió amerikai néger szenvedése

Newyork, augusztus 12.

Talán egyetlen faji és felekezeti probléma sem foglalkoztatja olyan mértékben ezidőszerezt az amerikai közvéleményt, mint a négerkérdés, amely már hosszú esztendőök óta ugyyszólva állandóan a napirenden van az Egyesült Államok belpolitikájában.

Az Unió területén ezidőszerezt nem kevesebb, mint 12 millió néger él, akiknek lelki és szellemi fejlődése, valamint jogviszonyainak gyökeres rendezése számtalan meddő vitát idézett már elő az újvilágban.

A faji kérdés okozta ellentétek áthidalását legelső sorban a fehér ember szellemi beállítása nehezíti meg, — írja többek között James Weldon Johnson, az ismert néger költő és államférfi: „Egy szines ember önéletrajza” című munkájában. Ez a beállítás könnyen volna megváltoztatható, annál is inkább, mert számos tévedésen alapszik és mert megváltoztatása esetén új életkörülményeket teremtene az amerikai néger számára. — Hangsúlyozni szeretném, hogy ebben a problémában nem az a körülmény a legnagyobb nehézség, hogy a fehér faj egyszerűen nem hajlandó megmenteni a tudatlanság, a nyomor, a barbarizmus és az erkölcsi züllés fertőjéből tízmillió főnyi szines embertársát, hanem még azt az engedelményt sem hajlandó tenni a számukra, amely megnyissa előttük az utat a szellemi élet, a tudomány és a kultúra felé.”

Az amerikai négerköltő véleménye szerint tehát ez volna szubjektív megvilágításban a négerkérdés, amellyel szerves kapcsolatban áll az egyre növekvő bizonytalanság érzése, a sorsüldözött feketék körében. Minden néger — legyen az tudatlan, vagy művelt, — egyaránt érzi fájának meghatározatlan, ugy politikai, mint jogi szempontból bizonytalan helyzetét. Ez a körülmény magyarázza azt a mélyeséges elkeseredést is, amely a szines fajok körében egyre jobban terjed a fehér faj uralma ellen.

Amerikában ezidőszerezt a gyári üzemek, az ipar, kereskedelem, sőt a magángazdaságok igen tekintélyes részének aránytalanul legnagyobb munkáskontingenciáját, a néger munkásokat alkották. Nem kevesebb, mint ötmillió néger ipari munkás dolgozik az Egyesült Államokban, száz szinesek közül negyvennyolcan a legsúlyosabb fizikai munkák teljesítésére vállalkoznak és ennek ellenére a sors iróniája úgy határozott, hogy éppen azok, akik a legnagyobb munkateljesítményt szolgáltatják, a legcsekélyebb emberi jogokkal sem rendelkeznek.

A néger, akiknek ősei vértüket áldozták az Unió felszabadulásáért, a szó szoros értelmében ki vannak rekesztve a közhivatalokból, amelyeket pedig valamikor az ő segítségükkel alkottak meg Amerikában. Az ő sorikból kerülnek ki a munkanélküliek, a sztrájkok leszerelése alkalmával túlnyomórésztben szineseknek az áldozatok s minden jel arra vall, hogy már a legalantasabb foglalkozási ágakban sem találhatunk elhelyezkedést a néger származású egyének. A napszámosok és mesteremberek, akiknek munkáját becsülettel vállalná az amerikai néger, egymás között szövötteknek a szines munkások ellen. Egyre kevesebb lesz a néger háztartási alkalmazottak száma is, a vasutak egyre ritkábban alkalmaznak néger mozdonyvezetőket, a kábelgyárak és telefonüzemek, a távíróhivatalok, gépgyárak, kereskedelmi cégek és egyéb üzemek egyre-másra bocsátják el szines alkalmazottaikat és lassan minden kapu bezárul a becsületes munkájáért megélhetést követelő néger előtt, akik pedig nem kívánnak egyebet, mint munkásszabadságot, szerény, de tisztességes munkabért és azt a lehetőséget, hogy gyermekeiket is részesíthessék a kultúra jótéteményeiben.

Nem lehet csodálkozni azon a kijelentésen, amelyet egy alkalommal a Harvard-egyetem egy néger származású fiatal hallgatója tett:

— Mi, szineseknek dolgozni akarunk, tanulni kívánunk és művelődni óhajunk a birodalom érdekében, amelynek hasznos polgárai szeretnénk lenni. Ebbeli törkevésünkben sehol nem találunk megértésre és senkitől nem remélhetünk támogatást.

A jogtalanságra és elnyomásra ítélt amerikai néger könnyűszerrel válik a bűn marta-lékává az Újvilágban. A bűnöző szinesek pedig gyűlöletessé lesz mindenki előtt. A szinesek között elforduló hünesetekért azonban túlnyomórésztben a fonák társadalmi berendezkedés felelős, amely a szó szoros értelmében kiszolgáltatja a négernek a newyorkiak elvakult bosszúvágyának, valóságos kényszeríti őket, hogy egyéb munkaalkalom hiányában, a tiltott alkohol gyártásában foglalkozzanak, munkássorba hajtja asszonyaikat, és gyermekeiket, serdülő leányukat végül kiszolgáltatja a mulatóhelyek hiánának.

Aszenzációra éhes külföldi látogatók pedig értetlenül csodálkoznak, ha szóvá teszik előttük az amerikai négerkérdést és a szinesek kétségbeesett helyzetét. Másfelől, ha a néger faj a legelemibb jogok kiváltságában részesül, valósággal meglepőek az eredmények, a melyeket felmutatni képes a gyors civilizálódás terén.

A tapasztalat igazolja, hogy akár a mező munkában, akár városi alkalmaztatásokban a néger minden tekintetben kifogástalanul

állja meg a helyét és teljes mértékben bebizonyítja rátermettségét egy magasabb életszínvonal értékelésére.

— Vajjon, csakugyan azt hiszik-e a fehér emberek, hogy mi, feketék, nem szeretjük a rendet, a tisztaságot, az egészséget, a kultúrát, — mondotta egy alkalommal egy néger származású tanítónő. — Csakugyan azt hiszik, hogy nincs érzékünk a természet szépségei iránt, hogy nem tudunk gyönyörködni a virágokban, fákban, a hegyek fenséges és

megrázó szépségeiben, a tavaszi napsugár ragyogásában, hogy nem tesz boldoggá bennünket is a gyermekek vidám kacagása, vagy egy meghitt beszélgetés a kandalló mellett könyvek és régi emlékek társaságában? Sokat tűnődtem e fölött és közben megőregedtem, de mégsem szüntem meg csodálkozni a fehér emberek különös szellemi és lelkiállaga fölött, amely oly határtalanul idegenkedik tőlünk. Az én szülőföldemen gyakran volt alkalmam hallani, amint hozzátartozóim hosszas eszmecsereket során reménykedtek abban, hogy valamikor számukra is elkövetkezik egy boldogabb idő, amikor bennünket is embereknek tekintenek a világ urai.

— Kétségtelen, hogy a civilizáció és a kultúra, a jog és a társadalmi rend kedvezményi idővel eltörölnék a fekete faj kedvezőtlen jellemvonásait: a házsártoskodó természetet, a lustaságot, a közönyt, az alattomoságot és kétszínűséget, amelyet oly sokszor vetnek a négernek szemére. Ezek a jellemzői fogyatékoságok egészen bizonyosan eltűnnek az életkörülmények megjavulásakor és kifejlesztettek mindazokat az előnyöket, amelyek voltaképpen a néger faj sajátos jellemzőinek alaptulajdonságai, — a zenei tehetséget és a szociális érzést.

(J. L.)

Befejeződtek Szinájában a román-magyar gazdasági tárgyalások

Bukarest, augusztus 12. Szinájában tegnap befejeződtek a román-magyar gazdasági tárgyalások. A bizottságok a megkötendő gazdasági egyezmény minden pontja tekintetében megállapodtak és megállapodásaikat most kormányaik elé terjesztik átvizsgálás és jóváhagyás végett, ezután megtörténik a szerződés parafálása, majd pedig a végleges egyezmény ratifikálása.

Gazdasági körök remélik, hogy az egyezményvel kapcsolatos hátralevő munkálatok rövidesen befejeződnek és, hogy az új egyezmény életbeléptetése nem fog sokáig várni magára.

Huszra emelkedett a Lőrinczy által hamisított betétkönyvek száma

Milyen szerepe van az ügyben a megszökött bankigazgató apósának

Lőrinczy — szovjetkém volt?

Kolozsvár, augusztus 12. Lőrinczy Mózes bankigazgató sorozatos visszaélései és eltűnése ügyében a nyomozás lépésről-lépésre halad előre.

Abból a tényből, hogy Lőrinczy a jelek szerint Oroszországba szökött, a hatóságok azt a következtetést vonják le, hogy szovjetügens is volt és ő pénzelt volna a legutóbbi kommunista összeesküvéseket.

Most ebben az irányban is folynak a kihallgatások.

A Lőrinczy által hamisított betétkönyvek száma huszra emelkedett.

Rendszerint ténylegesen létező betétesek nevére hamsított Lőrinczy fiktív betétkönyveket, amelyekre azután köleszőket vett fel. A 800.000 lejről szóló betétkönyv beváltását, aminek Segesváron kellett volna megtörténnie, a hatóságok az utolsó pillanatban megakadályozták.

A megszökött bankigazgató lakásán tegnap újabb házkutatást tartottak. Ezuttal lefoglalták egész irattárát. Rengeteg bon, kötelezvény, levél került elő, amelyeket most egy szakértő vizsgál át.

Különösnek tűnik fel Lőrinczy apósá-

nak, Győri Viktornak a szerepe. Tudvalevő, hogy az egyik károsult, gróf Horváth-Toldy, — amikor Lőrinczy szökéséről értesült — megkérte Győrit, hogy segítsen neki feltalálni a vejét. Győri készségesen vállalkozott erre, azonnal autóbá is ülték és leutaztak Ujszékelyre, ahol Lőrinczy anyja lakik, abban a feltevésben, hogy a bankigazgató ott találják. Ujszékelyen azonban Győri először a község orvosát kereste fel és — amikor minden perc drága volt, mert hiszen kibúvót biztosított Lőrinczinek, — másfélórát tárgyalt vele — négyesemközt, miatt gróf Horváth-Toldy a ház előtt várakoztatta. Később végre elmentek Lőrinczy anyjának házához, de Győri itt sem engedte be gróf Horváth-Toldy, a kinek megint csak a ház előtt kellett várakoznia. Amikor Győri innen is kijött, azt mondotta, hogy az anyja nem tud semmről.

A hatóságok ma egyébként megkezdik mindazon személyeknek a kihallgatását, akik Lőrinczyvel üzleti vagy egyéb összeköttetésben állottak. Ezekről a kihallgatásokról az ügyben új fordulatot várnak.

kolozsvári szépművészeti felügyelőség engedélyez egy kis műsoros estélyt valamelyik csiki falunak.

A leányegylet azonban tévedett. Véletlenül, igazán csak véletlenül jutott tudomására, hogy tulajdonképpen még nem végzett semmit, hogy külön kérvényt kell benyújtania a szolgabíróshoz, hogy le kell fizetnie a zeneszerzőknek járó adót, hogy el kell intéznie az illetékes adóhivatalnál a vigalmi adó ügyét, hogy nyugtákat kell csatolnia a taxák befizetéséről, hogy stb. stb...

Akadát lovagias fiatalember, aki mindent elvállalta. A zeneszerzők egyesületénél négy órai alkudozás után 600 lejben állapodott meg. Kapott azonkívül 100 lejért egy programmintát, amit a rendezőknek és a muzsikák cigányoknak pontosan ki kell tölteniük és épségben beszolgáltatniuk, különben véssz a 100 lej. Egy nap eltelt ezzel. A második nap a pénzügyigazgatóságot kereste föl Hosszas érdeklődés és utánjárás után közölték vele, hogy kérvényt kell szerkesztenie, különben nem veszik el a pénzt és nem adnak nyugtát. Mire a bélyeges kérvénnyel elkészült, vége volt a hivatalos óráknak.

A következő nap a nyugdíjasokkal együtt kelt fel, pedig azok ugyancsak korán sorbaállanak, a pénzügyigazgatóság előtt. Időbe telt, amíg az igazgató elé került. Itt azonban újabb csapás érte: kiderült, hogy a kérvény, amit a meg-előzőnap utasítás szerint készített e, nem jó, újat kell csinálni és az újat újra kell felbélyegezni. Ez is elég volt arra a napra.

Végre mégis sikerült. Nem az engedély megszerzése, hanem a kérvény elfogadása. A pénzügyigazgató aláírta és kiadta a szakreferensnek. Az két óráig töprengett rajta, azután kisütötte, hogy a pénzt csak az illetékes adóhivatalnál lehet lefizetni. A loholás újra kezdődött, mert, amint kiderült, az illetékes adóhivatal újabb kérvényt és nyilatkozatokat igényelt. A legközelebbi trafikból már mind kifogyott az okmánybélyeg!

A legnagyobb baj mégis az volt, hogy már csak egyetlen nap állott rendelkezésre, mert az estélyre szóló meghívók másnapra száltak. És hol van még a szolgabíróshoz?

A szerencse azonban nem hagyja el a benne bizakodókat. A legutolsó nap hivatalos óráinak legutolsó percében akadt valaki, aki a szolgabíróshoz összeköttetésekkel rendelkezett. Ennek a segítségével végre az engedély kikérült a hivatalos utasításból s a szerény kis kulturális estély rendezőinek nem kellett attól tartaniuk, hogy a csendőrség irrendta, vagy éppen kommunista összeesküvést lát a kulturális gyűlekezésben.

Hát nincs benne ebben állami életünk egész rendszere?!

Egy szegény kis kulturális estély, amíg eljut odáig

Kis történet, amelyben azonban minden benne van

amíg eljut odáig

Csikszereda, augusztus 12.

Azért közöljük le ezt a kis történetet, hogy tanuljanak belőle azok az estély-rendezők, akik azt hiszik, hogy a társadalmi életet szükségszerűen a kulturális haladás szolgálatába kell állítani. Tanulják meg, hogy mit kell tenniük, ha azt akarják, hogy estélyük megtartása biztosítva legyen és tanulják meg azt is, hogy szép célkitűzésük elérhetővé érdekeljen a gigász erőfeszítéseket kell tenniük az éber állami ellenőrzés szövvényes polipkarjai között. Mert, — legalább is ez a látszat nálunk, — a kultúra is lehet államellenes, különösen akkor, ha kisebbségek merik gyakorolni. Orvosság ebben az esetben egyetlenegy van: fizetni

kell! Bélyegét és taxát halommal! Egyébként szétkerget a csendőr.

Egyik csikmezei leányegylet elöltti kerek egy hónappal kért engedélyt a kolozsvári szépművészeti felügyelőségtől, hogy műsoros estélyt rendezhesen. Két hét múlva értesítették, hogy a felügyelőség nem támaszt akadályokat, a szolgabíróshoz kiadhatja az engedélyt. A leányegylet azt gondolta, hogy mindent elvégzett már, ami a hivatalos részét illeti a dolognak. Az táncsak elég, ha a

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?

Csütörtökön hazaérkezik Ghica külügy-miniszter

Szinaja, augusztus 12.
Ghica külügyminiszter, aki hosszabb időt töltött külföldön, csütörtökön reggel visszaérkezik az országba.
A külügyminiszter kiszállt Szinajába, ahol jelentést tesz az uralkodónak.

Ausztriát is zavarja a magyar bankkorlátozás

Bécs, augusztus 12.
Tegnap miniszteri bizottság foglalkozott itt a magyar fizetési forgalom korlátozása folyóan előállt helyzettel.
A megbeszélés eredményeképpen utasították a budapesti osztrák követet, hogy a magyar kormánytól járjon el az osztrák kereskedelmi forgalomra zavarólag ható korlátozások enyhítése érdekében.

Diktátor az angol pénzügyek élén?

London, augusztus 12.
A kormányválság, a melyről tegnap röviden beszámoltunk, tovább tart. Mindjobban tartja magát az a hír, hogy koalíciós kormány veszi át az uralmat Lloyd George elnöke alatt. A font esésére és általában a gazdasági helyzetre való tekintettel, mindjobban előtérbe lép az a gondolat, hogy diktátort neveznek ki a pénzügyek élére.

Maniu látogatása Vlad Aurelnál

Bukarest, augusztus 12.
A Curentul értesülése szerint Maniu, Vajda, Pop Cicio István és Tilea, volt államtitkár, a napokban váratlanul a szamosvölgyi csendes Geragiu fürdőhelyre utaztak. Utazásuk célja természetesen nem üdülés volt. Vlad Aurel látogatták meg, aki ott nyaral s aki az utóbbi időben egyre erőteljesebben hangzott, hogy a nemzeti-parasztpártnak erőteljes jobboldali irányt kell felvennie.
A Curentul különösen jelentősnek tartja, hogy hosszú vita után Vajda, Pop Cicio és Tilea elutaztak a fürdőhelyről, Maniu azonban továbbra is Vlad Aurel mellett marad.

Banditák támadták meg a temesvári gyorsvonatot

Temesvár, augusztus 12.
Jablonitza-állomáson tegnap az arra át haladó 16-os számú gyorsvonatot, amely Temesvárról Bukarest felé tartott, banditák támadták meg.
A banditák felkapaszkodtak a csomagkocsiba és lehajigálták onnan a csomagokat.
A vasúti személyzet, fegyverek hiányában, védtelen volt a rablókkal szemben, akiknek zsákmányukkal sikerült elmenekülniük.

A Resica is könnyedén kezeli a nyugdíjait

Temesvár, augusztus 12.
Megírta a B. L., hogy a Resica-művek nyugdíjait a legutóbbi késedelmel nyugdíj-fizetések kapcsán követelőleg léptek fel az igazgatósággal szemben, teljesen sürgetve, hogy a nyugdíjalap összegének erejéig bekebelezetést foganatosítsanak a vállalat ingatlanaira, miután a nyugdíjalapot képező budapesti ingatlanokat a vállalat eladta s a kapott pénzt beépítkezésekre fordította.
Ezzel az ügygel kapcsolatban Auschnitt Miksa igazgató a napokban Bukarestből Temesvárra érkezik, ahová értekezletre hívta össze a Resica-művek összes igazgatóit, valamint a nyugdíjasok képviselőit. Értesülésünk szerint a nyugdíjasok a végletekig ragaszkodni kívánának eredeti követeléseikhez, onnál is inkább, mert a vállalat az utóbbi időben nemcsak a nyugdíjait, de aktív munkásait is tisztviselőit sem fizeti rendszeresen. Julius 15-én például a munkások fejenként csak 400 lejese előlegeket kaptak fizetésükre, a tisztviselők pedig augusztus elsején, semmit sem kaptak, illetve csak ígéretet arra, hogy 10-én fizetik őket. Az igazgatóság azonban ezt az ígéretet sem váltotta be, sőt Auschnitt igazgató kijelentette, hogy a vállalat többé nem fizeti előre a tisztviselőit, hanem átír az utólagos fizetések rendszerére.

Éppen ideje!...

A csendőrség vezérfelügyelője ki akarja irtani a csendőrszarnokoskodást

Felhív mindenkit, hogy értesítse a csendőrkilengésekről

Bukarest, augusztus 12.
Az ország egyes vidékein az utóbbi időben, különösen a választások óta, ismét kiújult a csendőrönként és brutalitáskodás, amelynek tíz nappal ezelőtt egy ókiráltságbeli községben megint halálos áldozata is volt. Ennek a felháborító esetnek a példás megtorlásával kapcsolatban C. N. Dumitrescu tábornok, a csendőrség országos vezérfelügyelője felhívással fordul az ország lakosságához, a melyben a következőket mondja:

— Sajnálatos állapotot meg, hogy minden írásbeli és szóbeli utasításom ellenére, amelyekkel azt igyekeztem elérni, hogy

a csendőrség szakítson a régi rendőri szokásokkal, azaz ne bántalmazza és alapos ok nélkül ne tartóztassa le a lakosokat, még mindig akadnak csendőrök akik eltérnek a kapott parancsoktól.

— Miután azt óhajtom, hogy ezek a barbár és embertelen hajlamok egyszerűsmindenkorra eltűnjenek, ezennel felkérek minden lakost, a falusi hatóságok vezetőit, a lapudósítókat, s általában mindenkit, aki csendőrkilengésekről értesül, hogy írásban hozza azokat tudomásomra.

Igérem, hogy a bűnösök ellen legszigorúbb megtorló-intézkedéseket fogom foganatosítani.

— Azért intézem ezt a felhívást, mert tudom, hogy azok, akik sérelmet szenvednek, többnyire félnek feljelentést tenni arról, hogy a csendőrök bántalmazták, megverték, vagy törvénytelenül letartóztatták őket. Már pedig így a bűnösök megmenekülnek a büntetéstől, viszont a csendőrség vezérfelügyelőisége sohasem juthat abba a helyzetbe, hogy végét vesse a hasonló bajoknak.

A csendőrség vezérfelügyelőjének ez a

gesztusa ugyancsak helyénvaló éppen manapság, amikor a falusi lakosság a legnagyobb kiméletre szorul.

Legfőbb ideje, hogy a csendőr ne zsarnoka legyen többé a falunak, hanem igazán csak a rend és vagyonbiztonság őre,

aki az eddigi sanyargatás helyett inkább segíti a falvak lakosságát abban, hogy a kétségbeesés kitörése nélkül uszsa meg a mai nehéz időket. Ha valaki, akkor mi, akiknek olyan sűrűn kellett beszámolnunk egyes erdélyi csendőrszarnok hatalmi túltengéséről, csak örömmel üdvözölhetjük a legfőbb csendőrpárancsnoknak ezt a fellépését, remélve, hogy ez a jó szándék a gyakorlatban is megvalósul, és nem marad kőrosi szenteltvíz, mint már annyi civilizálási kísérlet. A mai viszonyok valóban emberséges erkölcsöket követelnek meg a csendőrségtől és a rendőrségtől is.

A franciák azt óhajtják, hogy:

Ismét Titulescu legyen a legközelebbi népszövetségi ülés elnöke

Az állásfoglalásnak még érdekes belpolitikai következményei is lehetnek

Bukarest, augusztus 12.
A Manchester Guardian legfrissebb Bukarestbe érkező száma különös érdekes, ségi cikket közöl a Népszövetség őszi ülészakánának elnökkérdéséről. A lap szerint ezuttal Spanyolország volna a török, hogy elnököt adjon a Népszövetségnek, Franciaország részéről azonban erőteljes mozgalom indult meg, hogy újra Titulescut válasszák elnöknek, akinek nagy talentumára és felkészültségére a jelenlegi nehéz viszonyok között nagy szükség van.

A Manchester Guardian híre Bukarest kormánykörében kinos feltűnést keltett. Franciaország egyelőre még nem hivatalos állásfoglalása is éppen elég annak a dokumentálására, hogy

a francia kormány, a Jorgák és a Titulescu között ma már közismert konfliktusban teljes erejével Titulescu mellé állott.

Könnyen megtörténhetik, hogy a Jorga-Argetoianu-kabinetnek ez az állásfoglalása assa meg a mihamari sirját.

Betiltották a tanárok kongresszusát

Bukarest, augusztus 12.

A közoktatásügyi minisztérium rendeletet adott ki, amely

szigorúan megtiltja, hogy a tanárok és tanítók gyűléseket tartsanak, vagy ilyeneken résztvegyenek.

A rendelet értelmében a tanárok szeptemberre összehívott kongresszusát is betiltották.

Holtvágányra futott a kisenevi expressz

Bukarest, augusztus 12.

Könnyen végzetessé válható baleset történt Focsani állomáson. A Kisenev-Bukaresti expresszvonat rendes időben érkezett be a focsani pályaudvarra, ahonnan a tartózkodási idő letelte után ki is engedték.

A vonat azonban, alighogy a pályaudvart elhagyta, holtvágányra futott és csak a mozdonyvezető lélekjelenléte akadályozta meg, hogy a vonat le ne zuhanjon a töltésről.

A mozdony így is kiklott. A vizsgálat megállapította, hogy hibás váltóállítást történt.

— GYLKOSSÁG, VAGY ÜNGYLKOSSÁG? Bukarestből jelentik: A csernovici városi kert mellett elterülő mezőn egy járókelő a kukoricásban, ostromnak indult hullára bukkan. A hullán katonaruhá volt és testén számos sebet fedeztek fel. A rendőrség megállapította, hogy a halottnak Eduard Poduelac a neve, 25 éves, s halála előtt a csendőrségtől szökött meg. A rendőrség nyomozást indított a rejtélyes ügyben.

— A DUNÁBA FULT GIURGIU MELLETT EGY MERNÖK. Bukarestből jelentik: Végzetes szerencsétlenség történt tegnap a Giurgiui Duna-parton. Henrik Bonievchi, varsói mérnök, aki tanulmányuton volt Romániában, meg akart fürdeni, de annak ellenére, hogy gyakorlatlan úszó, a mély vízbe merészkedett, ahol azonnal elmerült a hullámokban. Holttestét ezideig nem sikerült kihalászni.

— SIKKASZTÓ PÓSTATISZTVISELŐ. A brassói rendőrség vizsgálatot folytat le Carciu Ferenc brassói póstatisztviselő ellen, aki rendszeresen maga vette fel a különböző pénzesztalványok összegét, egy, két, három, ötezer lejelet, ami így természetesen sohasem jutott rendeltetési helyére. Eddigi megállapítás szerint az eltulajdonított pénzesztalványok meghaladja a negyvenezer lejt. A huszonnyolc éves tisztviselő, akinél megtalálták az utalványokat, mindent beismer. A sikkasztó póstatiszt ellen megindult az eljárás.

Ki rendezi a Bocu Sever-tele tartozásokat?

A temesvári iparosok millió lejértékű árut szállítottak a kormányzásnak. Amit most senki sem akar kifizetni

Temesvár, augusztus 12.
Temesvár iparosait és kereskedőit nem mindennapi és kiválóan jellemző ügy tartja izgalomban.

Emlékeztet, hogy Bocu Sever volt nemzeti parasztpárti tartományi főnök igen jó ízléssel, de rendkívül drágán és pazarul rendezte be a temesvári tartományi kormányzás palotáját.

A berendezési munkálatokban a temesvári iparosok és kereskedők is kivették a részüket, abban a reményben, hogy a tartományi főnök nem marad adós. A jóreménység azonban csufol megcsalta őket: a tartományi főnökség ugyanis adós maradt. És közben megbukott a nemzeti parasztpárti kormány, sőt megbukott a közigazgatási törvény is. A tartományi főnökséget megszüntették.

A temesvári kormányzósági hivatal felszámolását Peter Julian közigazgatási vezérfelügyelő végzi.

A megrémült kereskedők, és iparosok most hozzáfordultak, bemutatva, több, mint 2 millió lej értékű számlát.

Peter Julian azonban kijelentette, hogy ezeket a követeléseket nem ismeri el, a volt tartományi kormányzó felhatalmazás nélkül rendelt és dolgoztatott forduljanak tehát követeléseikkel hozzá.

Temesvár közönsége érthető érdeklődéssel figyel az ügy további fejleményeire: vajjon az államot, a jelenlegi kormányt, vagy Bocu Severt támadják meg perrel a károsodott kereskedők és iparosok?

Telefon: 518

„MODERN MOZGÓ” BRASSO

PREMIER!

Német ének- és beszéltévé- attrakció

Magyar feliratok.

PREMIER!

Két órás hársány nevetés

Western beszélőgép.

Éva a bűnei

HENNY POZTEN nel (Skandalum Eva)

Következő orosz-tárgyu film-lagerünk Holores del Rio-val!

„A vörös táncosnő”

Be kell építeni az üres beltelkeket!

A községi adók alól is mentesek az új építkezések

El lehet adni a kisajátításból kapott házhelyeket is

Bukarest, augusztus 12
A Monitorul Oficial tegnapi 184. számában megjelent a második törvény is, a melyet az építkezések előmozdítása céljából a parlament rendkívüli ülészaka megszavazott. Az első törvény — amint erre már rámutattunk, — a jövő évtől kezdve tíz évi egyenes adó alóli menteséget mond ki az új építkezésekre nézve s további tíz évre jelentős állami adó-mérséklést, mégpedig azáltal, hogy ilyen értelemben módosította az adótörvénynek a házadóra és a globális adó kivételére vonatkozó eddigi rendelkezéseit.

Ez a második törvény első szakaszában 50 százalékos engedményt ír elő a községi építkezési adóból mindazon új, vagy renovált házakra nézve, amelyeket a törvény közzétételétől, tehát a mai naptól kezdve 1936 január 1-ig építenek s egyben teljesen mentesíti ezeket az új építkezéseket a lakbérilletékek alól is, ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogyan az egyenes, illetőleg a globális adóra vonatkozólag történt. A községi lakbérilleték alóli menteséget, majd pedig 75 és 50 százalékos engedményt élveznek az 1921 óta épült lakóházak is, addig, a míg az építésüktől számított tíz és újabb öt-öt esztendő le nem jár.

Ezek a kedvezmények nem vonatkoznak a víz-, szemét- és tüzoltóilletékekre.

A második szakasz szerint az állam, a megyék és községek (városok, falvak) egy idevonatkozó végrehajtási utasítás feltételei mellett nyilvános árlejtéssel eladhatják a tulajdonukban levő beltelkeket, amelyek a lakásépítésre alkalmasak.

Azokat a magántulajdonosokat, akiknek az 50 ezer lakosnál nagyobb városokban ezer, a kisebb városokban pedig kétezeröttszáz négyzetméter meghaladó üres beltelkük van, arra kötelezi a törvény harmadik szakasza, hogy azt szintén 1936 január 1-ig vagy maguk beépítsék, vagy parcellázzák és eladják. Ha ezt nem teszik meg, úgy a beltelkek után fizetendő adó újabb felével rójják meg őket, tehát másfél-szeres telekadót kell majd fizetniük.

Az előírásnál nagyobb udvarok is beépíthetők, vagy eladhatók ilyen célból s a bérlőnek nem lehet ez ellen kifogása.

Legjelentősebb a törvénynek az ötödik szakasza, amely

a mai naptól kezdve megengedi azoknak a házhelyeknek az eladását is, a melyeket a rokkantak, hadiövezgyek, állami, megyei és városi tisztviselők a kisajátítási törvény alapján kaptak, de csak azzal a feltétellel, hogy a vevő az adás-vevési szerződés napjától számított három éven belül a telken építeni fog.

Egyébként ez a kötelezettség a házhelyeket kapott rokkantakra és tisztviselőkre

is vonatkozik, ha megtartják telküket.

Ha a kiosztott ház helyen három éven belül nem épül lakóház, úgy az ilyen telkek adóját is 50 százalékkal felemlik.

Ez a törvény — amint a fentiekből ki-

tünik — szoros kapcsolatban áll az előzővel s ezért ajánlatos, hogy az érdekeltek egybevevessék a kettőt. Az új építkezések adómentességéről szóló első törvény, amelyet ugyanilyen behatóan ismertettünk, a Monitorul Oficial 177 számában jelent meg.

Kétheti fogvatartás után szabadonengedték a bukaresti kommunisták zömét

Bukarest, augusztus 12

A fővárosi rendőrprefektúra tegnap teljesen lezárta a vizsgálatot az augusztus elseji vörös nappal összefüggésben letartóztatott közel száz kommunista ügyében. Kedden estig

kétheti fogvatartás után tulnyomó részük kihallgatás nélkül szabadonbocsátottak, míg hét kommunistát illetőségi helyükre toloncolták.

A majdnem száz bukaresti letartóztatottból ilyenformán

már csak kilenc maradt letartóztatásban:

négyet, akik ellen röpirat-előállítás és terjesztés miatt konkrét vád emelhető, átadtak az ügyészségnek, egyet további

Többeket perbefognak, másokat pedig kitoloncolnak

vizsgálat céljából a szigurancának, másik négyet pedig még a prefektúrán tartottak, köztük Imre Aladárt, az ismert kommunista képviselőjelöltet.

Imre Aladárt — amint már jeleztük — minden valószínűség szerint átteszik a határon,

azzal az indokolással, hogy nem román állampolgár. Kérdés persze, vajjon a magyarok hajlandók lesznek-e átvenni?

Az ügyészségnek átadott kommunista propagandistákat máris vizsgálati fogdába helyezték s pörüket együtt fogják tárgyalni az ország különböző városai-ban bizonyítékok alapján vád alá helyezett kommunisták ügyével. Ez lenne az a monstre-pör, amelynek előkészítéséről már írtunk.

Beszélgetés Minulescuval

a legnagyobb élő román költővel, aki még egy nyakkendőre való sem keres a verseivel

Brassó, augusztus 11.

A vers, mint kötött, bezárt forma meghal, a vers intellektusa ellenben kitágul. — Így vers, a szó eddigi formájában és értelmében, nem is lesz már.

Ezt mondja a román szimbolista költő, Minulescu, akiért rajonganak az asszonyok. És ő is imádja az asszonyokat, a szerelmet, mint hangulatot, színt. Minden versében a szerelem vibrál.

Nekem előre bekonferálták, hogy akkora hatalmas ember Minulescu, legalábbis, mint egy ház, a forró hangulatok, esti árnyak, költője. Így egészen meglepett, hogy, bár hatalmas, nagy ember, mégis mennyire költő, intellektus. Nem levalier nyakkendő, de nagy bozontos haj, az igen. És egy tincs állandóan ott van a homloka közepén, pont a szemüveg alatt.

— Interjú akarsz tőlem, — kacag barátságosan és mindvégig tegez. — Hát bizony én azt nem adok szívesen. Az nagyon kötött, merev valami. Póz, fehérnyakkendő és nagy-képűség kell ahhoz, s az ember mégsem mondja azt, amit várnak tőle. És másnap merőben mást mond egy másik interjú keretében, mert az ember nem konzekvens. Más sem. Én sem. A vers sem. Csak az ökö. Bizony!

— A magyar szimbolista költőket, Kosztolányit, Szép Ernőt ismeri?

— Nem. Nem ismerhetem őket, hisz senki sem fordított tőlük. Ismerem Adyt részben, Petőfit és Madách: Ember tragédiáját, amit Goga Oktávián fordított le és amelyet a román Nemzeti Színház Bukarestben előad az ősz folyamán. — Hogy mi a véleményem az új színházi törvényről? Nagyon helyes a mostani rendszer. Most végre többé nem a politika játszik szerepet a színházaknál.

Kiveszi kezemből a verseskönyvét, ir bele, visszaadja.

— Kérdezz már na, hogy essem túl rajta. Nem haragszom, mert amikor én is fiatal voltam, mindentüvé elszalagáltam, hogy egy kis riportot csinálhassak. Tessék? Hogy kihatással van-e a gazdasági válság az irodalomra? Hát hogy az ördögbe ne lenne! Hát kinek van pénze ma irodalomra! Hisz én például

semmit nem keresek a verseimmel. Tessék? Hogy egy ruhára való sem? Nem bizony, talán még egy nyakkendőre való sem.

— Ha ennyire válságban van az irás, akkor talán még hatással sem lehet egy új világ kialakulásában...

— De igen. Csak éppen nem jött el még az az író, akinek írása annyira lenyűgöző legyen, hogy ezt a munkát akár egyedül is elvégezze. Mert gunnyal, ostorozással ez el nem érhető. Így Sinclair Lewis és Shaw is hiába próbálkoztak ezen a téren. Eltekintve attól, hogy Shaw ehhez már túl öreg is.

— Politika? Azonnal elhallgass! Én politikáról nem beszélek. Hogyne. Majd arról fogok beszélni, amihez egy cseppet sem értek, hogy megharagudjanak rám azok, akik ugyancsak nem értenek hozzá... Inkább beszéljek majd magamról. Jó? Hogy nemsokára megöregszem, jaj, s megöregednek azok az asszonyok is, akiket szerettem. De jó lesz nekik majd megmondani, hogy: hohó, megöregedtél te is, szerelmem... A legnagyobb öröm, ami öregkorban érheti az embert, az, hogy megöregedtek a szerelmei is, elvirultak az asszonyok is!

Egy kis nő jön a költőhöz. Fiatal, piros a szája, a ruhája, riszálja a derekát és bejelenti, végtelenül sajnálja, hogy nincs egy könyve a költőtől. Olyan friss és olyan buta, mint az üdültelepeken a lányok. De azért szereti a költőt, olyan szép hangja van. Elmegy, majd nemsokára visszajön egy kis papírral: szerzett valahol, na most tessék aláírni. És Minulescu ráírja: „Annak az imádomnak, aki egy versemet sem ismeri.”

Minulescut körül fogják az asszonyok. Minden asszony rákacag, mert hisz ő is minden asszonyt szeret. De csak egy pillanatig. Szomorúan, lemondóan, melegen. Csak úgy csendesen, szépen mindent, mint ahogy az egyik versében mondja:

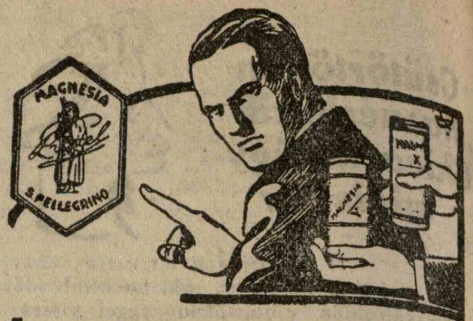
Érzem, hogy csak engem vártál,
S most csak azt mondom neked:
Most látlak először téged... Ami volt az nem történt meg...

Hazudj hát édes. — Gyujtsd meg a lámpionokat,

A függönyöket is huzzad le hát.
Add az est nyugalmát, színet
És add a szádát is... és a szemedet és a

„Les fleurs du mal” háromszáz-harminchatodik oldalán a „La mort des amans-t.”

NAGY KAROLA

Ne engedje magát meggyőzni,

ha más magnésiumot ajánlanak Önnek, a valódi

Magnesia S. Pellegrino

helyett.

Utasítson vissza minden utánzatot.

Követelje a garancia-bélyegzővel: — Szent Pelerin kép és a „Prodel” aláírás — ellátott valódi

MAGNESIA S. PELLEGRINO

Képviselő és lerakat: G. CENTONZE-Bukarest VI. Str. Dr. Clunet 3. Telefon 360 95.

Jugoszlávia kivételével minden állam aláírta a Hoover-tervet

London, augusztus 12.

A Hoover-tervet tartalmazó egyezményt Jugoszlávia kivételével valamennyi érdekelt állam aláírta. Jugoszlávia az aláírás fejében nagyobb kölcsönhöz akar jutni. A tervezet szövege szerint Németország a szövegben szereplő másfélmilliórdot 1933-tól kezdve törlesztheti három százalékos kamattal.

A szerbek mégis megkezdték a Bega-zsilipek javítását, ami által valóságos katasztrófát idéztek elő a bányási gabonapiacra

Temesvár, augusztus 12.

A bányási gabonapiacra váratlanul erős válság következett be, amelyeknek egyik előidéző oka nem román vonatkozású s így minden valószínűség szerint komolyabb következményei is lesznek. A gabonatermelők, exportőrök és kereskedők körében most terjedt el annak a híre, hogy Jugoszlávia nemcsak megnehezíti, hanem szinte lehetetlenné teszi a bányási buzának délfelé való szállítását. A jugoszláv hatóságok ugyanis éppen a Bega-csatorna jugoszláv területre első zsilippeinek a javítását. Bár halasztást ígértek, a munkálatokat már meg is kezdték, aminek előre is látható eredménye az volt, hogy a csatorna vizállása katasztrófálisan alacsonnyá vált.

A nehéz gabonaszállító uszályhajók közlekedésére a Bega-csatorna jugoszláviai része ma már használhatatlan, amennyiben a sekélyesedés tovább tart, román részén is lehetetlenné válik a közlekedés.

A jugoszláv részről történt s talán nem minden célzatoság nélküli akció annyira súlyosan érinti a bányási buza elhelyezési lehetőségeit, hogy a román hatóságok komoly retorzióra gondolnak. Felmerült az a terv, hogy a Temes-folyóból, amelyből a csatorna nagyrészt táplálkozik, nem engednek több vizet a Bega-ba. Ez viszont a jugoszláviai gyárüzemeket érintené katasztrófálisan, mert nagyrészüket a csatornára épített erőművek hajtják.

A temesvári gabonapiacra egyébként a prémium nélküli buza mázsája 140 lejre zuhant.

A prémiumos árfolyam is csak 240 lejre mozog, ilyen alacsony árak mellett azonban nincs semmi eladás, ami a termelők-re és a kereskedőkre egyaránt súlyos helyzetet jelent. A malmosok, kereskedők és termelők között erőteljes mozgalom indult meg a gabonaértékesítő szövetkezet megszervezésére. A mozgalom élén Prohászka Ede, a Prohászka-féle műmalmom igazgatója áll.

A világkörüli

Utírajzok, Utikalandok

Hat világrész csodás, Exotikus képe modern világrajzok élményeiben. Az utazók eredeti felvételeivel illusztrálva.

HALLIBURTON: Üres zsebbel a világkörüli 248 oldal Lei 115

F. OHLE: Az ismeretlen szaharában. 248 oldal - Lei 115

JOHNSON: A kannibálok szigetén. 248 oldal - Lei 115

JOHANN: 40 000 kilométer 248 oldal - Lei 115

STRATIL-SAUER: Az afgánok fogóságában. 248 oldal - Lei 115

ANGEBAUER: Ovambo 248 old. Lei 115

Az »Economia« tagjainak, va amint hitelképes egyéneknek az összes kötetek megvételénél részletfizetést is engedélyezünk. Kaphatók a

BRASSÓI LAPOK Könyvosztályában

Hítek

Ht az új sport...!

Uncle Sam irodákai, a derék amerikai polgárok, akik legutóbb a „sex appeal” szó megszületésével terelték magukra a világ figyelmét, újabb szerelenséggel örvendeztetik meg híveiket. Bizarrra zamatú versenyeket rendeznek, amelyekhez fogható talán nem csírázott volna ki európai agyvelőben. Gondtalan milliomosoknak támadhatott szieszta közben az az ötletük, hogy új látat termenek, mely igájába fogja az Egyesült Államok exotikumokért rájogó közönségét. Terüük, ugylátszik, sikerült is, mert egy amerikai ficska lezuhant már egy terebélyes fa ágairól, ahová az új rekordörülést ösztönözte.

A newyorki parkok fái csipogó, csacsogó madarak helyett kisportolt flapper-ek és „boy-ok” csücsülnek, de szép számmal vesznek részt az új sportban a kiérdemesült bácsik és néni is. A fa alatt álló versenybíró, a felmászás pillanatától a leszállás ellenőri az időt. Ritka eset, hogy egy versenyző huzamosabb ideig tudna a kényelmetlen helyzetben maradni... Aki később esik le, mint a többi, azt kiküldik bajnoknak.

Hankában áróv van... Százazretket seprtek ki otthonukból a hullámok, felpuffadt hullák uszálnak szennyes tükrén a víznek... Berlinben ostromállapot... Prüssközlő gyorsonatokat röpit levegőbe a dinamit... Beteg a világ. Undorító főkelyekkel van tele a teste... Uszkösödni kezdenek a genyves munkanélküli-daganatok. Oda se neki! Még van hely, ahol a fákön guggolva hűyülnek mindezekre.

Fiatal házasok a sző szoros értelmében a fákra mennek fészket rakni. A hirtelen vagyonhoz jutott egyének az uborkafákra kapaszkodnak fel. Rangért és címért epedő alakok családfák után kutatnak. Dohányosok a gyűfára, krakelerek a po-fára, háziasszonyok a kofára szeretnének mázni. Aki kimerült már egy kicsit a versenyben, viszont fejfa után vágyódik.

A fánülő rekorderek az illuzió kedvéért madártejet esznek. Érdekes, hogy ők cserélnek helyet a madarakkal és mégis a versenybírók tollasodnak meg. Egy előnye mégis van az egészen. A legszegényebb senki is „zöldágra” vergődhetik és a leggazdagabb tőkepenzes is lehet „ágrólszakadni”.

NEMES FERENC.

— SZENDREY NEM LEHET SZINIGAZGATÓ, MERT BUNVÁDI ELJÁRÁS FOLYIK ELLENE. Aradról jelentik: Szendrey Mihály színigazgató beadvánnyal fordult a városhoz, amelytől azt kéri, állítsanak ki bizonyítványt részére arról, hogy, — ha az államtól megkapná a concessziót, — a városnak nem lesz személye ellen kifogása. A beadvány hírére akció indult meg, hogy a város ilyen obligóba ne menjen bele, tekintettel elsősorban Szendrey hányatott színigazgatói múltjára, másodsorban arra, hogy ellene jelenleg is büntető eljárás folyik. — Szendrey ugyanis az egyik aradi cégnél jótállt színészei vásárlásáért, akitől le is vonta a cégnek járó üzszégeket, — befizetni azonban elmulasztotta. Ebben az ügyben kihallgatták Dunca Gerő városi tisztviselőt, aki a színháznál a város megbízottja volt és ez a tanu bizonyítja, hogy Szendrey a levonásokat megtartotta. Érthető ezek után, hogy az aradi közvélemény hallani sem akar Szendreyről.

— ORVOSI TANÁCSOK, fiatal asszonyoknak, írta dr. Földes Lajos, a budapesti országos gyermekvédő liga, szülő és anyaotthonának főorvosa. E könyv tudást terjeszt abban a homályban, mely a szülés, gyermekágy és secesemő-ápolás körül még manapság is uralkodik. A könyv ára 102 lej, portó 10 lej. — Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Szenteljünk naponként 15 percet egészségünknek.

AZ ÉN MÓDSZEREM

Írta: J. P. MÜLLER

112 ábrával, új átdolgozásban. A németnyelvű kiadásból eddig 400.000 példány fogyott el.

Ára 85.— lei.

Vidékre a portó 10 lei. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

— BELECSAPOTT A VILLAM EGY BRASSÓI BENZINKUTBA ÉS A KORONA-SZÁLLÓDÁBA. Ma a kora reggeli órákban, mintegy hat óra körül, hatalmas vihar vonult át Brassó fölött. Borzalmas erejű dörrenések rázták fel az alvó város lakosságát. A villám belecsapott az Apolló-mozival szembenlevő benzinkutba. Ledöntötte az egyik benzinkutat és föltépte a betonlapozatot is a villámcsapás, ami után lángtenger borította be a kutat. A kivonult tűzoltóság néhány perc alatt eloltotta a tüzet. A kárt még hozzávetőlegesen sem állapíthatták meg, mert nem tudják még, mennyit rombolt a betonlap alatt elhelyezett tartályban a romboló elem. Még egy villám a Korona-szálló villámvezetőjébe csapott bele, de itt semmi kárt nem okozott.

— KAPITÁNYA ELŐTT LÖTTE MAGÁT HALÁNTÉKON EGY FIATAL TISZT. Bukarestből jelentik: A csernovici „Central”-szálloda egyik szobájában tegnap este kapitánya jelenlétében halántékon lötte magát Vasile Mosei katonatiszt. A fiatal tiszt ugyan három napi szobafogságot kapott, de ennek ellenére kiment a városba. Tisztiszolgája közben utána vitt egy lakására érkezett levelet a Central-hotelbe, hol a tiszt egy bártáncosnót látogatott meg. Mosei felbontotta a börtököt s miután elolvasta a levelet, felkiáltott, hogy öngyilkos lesz. A tisztiszolga, aki aggódott gazdája életéért, a térparancsnokságra sietett, ahol a szolgálatos Schmidt kapitányt megkérte, hogy menjen vele szállodába. Abban a percben, midőn a kapitány a hotelszobába nyitott, revolver dördült s a fiatal tiszt vérző halántékkal halva esett össze.

— BALTAVAL LEVÁGTA AZ APJA ORRÁT. Bukarestből jelentik: Barbár módon végződött Jijila községben egy Joan Necula nevű paraszt és György fiának összeszólalkozása. A vita hevében a fiu halát ragadott elő s többől levágta apjának orrát. Az elvetemült legényt a rendőrség letartóztatta.

— MAROSVÁSÁRHELYEN BESZÜNTETÉK A NYUGDIJAK KIFIZETÉSÉT. A marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság azzal az indoklással, hogy nincsen több pénze, beszüntette a nyugdíjasok illetményeinek kifizetését. Az elkecsereedett emberek, akik május 1. járandóságukat sem kapták még meg, delegációt küldtek a prefektúrára. Itt a távollévő prefektus helyett dr. Bancia, a prefektúra igazgatója fogadta a küldöttséget. A nyugdíjasok kérésére dr. Bancia sürgőnyileg kérte a pénzügyminiszteriumot, hogy folyósítsák továbbra is Marosvásárhelyen a nyugdíjak kifizetését, amire az elkecsereedett nyugdíjasok már négy hónap óta várnak a legnagyobb nyomor között. A marosvásárhelyi pénzügyigazgató is interveniált, hogy a kifizetéseket lehetőleg a legrövidebb idő alatt megint megkezdjék.

— A PÁRISI DIVAT augusztusi száma megjött. Női-divat, gyermek-divat, ingyen kézimunka melléklet, irodalmi rész és háztartási tudnivalókat tartalmaz. A legjobb magyar nyelvű divatlap, ára csupán 40 lej. Vidékre portóval a pénz előzetes beküldése mellett 45 lej. Brassói Lapok könyvosztálya.

— ARADI HIREK. Tudósítónk jelenti: A közeli Mikelakán szerdán délelőtt hatalmas tűz pusztított, amely elharapozott. Kivonult az aradi tűzoltóság is, amelynek nagy nehézségek árán sikerült lokalizálni a pusztító elemeket. — Az aradi villamosművek beadvánnyal fordult a városhoz, amelyben azt az ajánlatot teszi, hogy hajlandó a város főterét világító-oszlopokkal ellátni, ha ezzel szemben a város belemegy abba, hogy a jelenlegi villanyárak háromévre meghosszabbíttassanak. A beadvány a legszelebb ellenzéssel találkozók.

— MAGYAR REPULÓK ISMERETLEN OÁZISOKAT KUTATNAK FEL A LYBIAI SIVATAGBAN. Budapestről jelentik: Ma délelőtt Londonból jövet, a mátyásföldi repülőterre érkezett Almássy László és gróf Zichy Nándor, mindketten ismert pilóták, a kik gépüket Londonban vásárolták, azzal a céllal, hogy vele Afrikába repüljenek. A magyra pilóták két ismeretlen oázis után kutatnak, amelyek a lybiai sivatagban kell, hogy fekszenek és amelyekről már Ptolemaus említést tett. Almássy és Zichy a napokban startolnak.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratfozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint továbbra is változó, hűvös, jobbára szeles idő várható, kisebb lecsapódásokkal.

— AZ ARADI BANKOK NEM AKARJAK FIZETNI A TULÓRÁKAT A TISZTIVISELŐKNEK. Aradról jelentik: Még a nyár elején történt, hogy az aradi bankok, a munkaügyi inspektorátus engedélyével, naponta két órát tuloráztatták tisztviselőiket, hogy a felgyülemlet munkát elvégezhessék. Az inspektorátus, egy fennálló törvény értelmében, ekkor úgy intézkedett, hogy a tisztviselők a tulorák rendes tarifáján kívül annak még ötven százalékát kapják illetményül. Amikor a tuloradíjak kifizetésére került volna a sor, a tisztviselők meglepetten tapasztalták, hogy az ötven százalékos különírdjat nem térítik meg nekik, sőt írásbeli nyilatkozat aláírására kényszerítik őket, hogy arról a plusz-illetményről, felmondás terhe alatt mondjanak le. A tisztviselők most panasszal fordultak emiatt a munkaügyi inspektorátushoz, amely, — arra való utalással, hogy a törvénynél rosszabb megállapodást kötni nem lehet, — a hátralékos járandóságok azonnali kifizetését rendelte el.

— A TUNDERUJJAK magyar kézimunkauság augusztusi száma már kapható. Ára 45 lej. Vidékre portóval 50 lej. Brassói Lapok könyvosztálya.

— „ÉVA BUNEI” hangos filmvígjáték premiérje a brassói Modern Mozgóban. A gimnázium tanárnője, a bájos doktoriskasszony, a hatalmas közoktatásügyi miniszter menyasszonya lesz. Az esküvő előtt megtudja, hogy vőlegényének négy éves törvénytelen fiacskája van. Magához veszi a gyermeket, akit saját apja még nem is látott. Kinos jelenet a nyilvános sétányon, a vőlegény, az egész város azt hiszi, hogy a ficska a fiatal tanárnő gyermeke. A parti fuccsbamegy, a tanárkollégák, a város álszentekedő polgársága, amely eddig versengett a miniszter-menyasszony kegyeiért, bojkottálja a fiatal tanárnőt, csak diákjai tartanak ki híven körülrajongott tanárnőjük mellett. Sok helyzetkomikum, amíg a vőlegény megtudja az igazat és meghatva öleli keblére gyermekét és menyasszonyát. A kisváros erkölcesei és társadalmának szatirja, végig lebilincselő, érdekes vígjáték, tele bájos diákrömantikával. A főszerepet Henny Porten alakítja, nagy művészettel.

— Rálótt szerelmesére, azután önmagával végzett. Budapestről jelentik: A Géza-utca 5 szám alatt lakó Kicor Mária huszonkétéves munkásnő tegnap az esti órákban felkereste udvarlójá, Faragó Bertalan huszónhatéves munkás. Az estét kedélyesen, énekelve és beszélgetve töltötték, majd féltizenegykor Faragó távozóban arra kérte a leányt, hogy kísérsje ki. A leány a kérés teljesítését megtagadta, mire Faragó hirtelen revolver rántott elő, mellbelötte a leányt, kirohant a lakásból és az udvaron szivenlőtte magát. Faragó azonnal meghalt, a leányt életveszélyes állapotban szállították kórházba. Faragó zsebeinek átkutatasakor több bucsulevelet találtak, amiből nyilvánvaló, hogy előre készült a merényletre. Az egyik levelelben arra kéri az orvosokat, hogy abban az esetben, ha nem sebesült volna meg halálosan, ne engedjék felgyógyulni, mert szerelmével egy sirba akar kerülni.

— ELSÜLYEDT EGY LENGYEL TORPEDONASZAD. Danzigból jelentik: A most folyó lengyel flottagyakorlatok során a „Mazur” nevű torpedónaszádát véletlenül kifolyólag megtorpedozták. A hajó elsülyedt, a legénységet nagy nehézségek árán megmentették. A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

— Bár nyit II. Vilmos császár leánya. Gmundenből jelentik: A cumberlandi herceg kastélyában a braunschweigi hercegnő, II. Vilmos császár leánya, bár nyit külföldiek számára. A báróból befolyó jövedelmet a hercegnő a kastély és az uradalom alkalmazottainak nyugdíjalapja javára fordítja.

— MÉHEK TÁMADÁSA EGY REPULÓGÉP ELLEN. Egy repülőgép, mely Marseillesből Párisba szállított utasokat, tíz láda méhkeletárt is vitt magával. Az egyik láda utközben szelészett és a belőle kirajzó méhek nekítámadtak a pilótának és a három utasnak. Az utasok még megvédhették magukat valahogy azzal, hogy arcukra zsebkendőt, kezükre pedig kesztyűt borítottak, de nagyon megjárta a szegény pilóta, aki, minthogy nem vehette le a kezét a kormányról, majdnem áldozata lett az izgatott méhek csipésének. Amikor a repülőgép kikötött, a méhek elrepültek, de csakhamar visszaszájáltak, mert a királyi benmaradt a ládában.

— Levágta felesége fejét. Debrecenből jelentik: Vig Lajos hajdusámszoni gazdálkodó kedden reggel egy élesre fent konyhakéssel levágta a felesége fejét. A gyilkos a borzalmas tett elkövetése után a közeli erdőbe menekült, ahol most a csendőrség üldözi. A jómódu ember tetének rugóját homály fedi.

— A GLASNER-ÜGY ISMÉTLŐDÖTT MEG HATOS FLÓRIÁN ESETÉBEN? Kolozsvárról jelentik: Beszámoltunk tegnap arról, hogy az itteni zálogházak ellen folyó társadalmi akció vezetőjét, Hatos Flórián nyolcvanhároméves volt városi tisztviselőt, letartóztatták, miután nyolcszáz lej erejéig meg akarta zsarolni Iliescu zálogháztulajdonost. Az érdekes ügyben ma váratlan fordulást állott be, amennyiben gyanúok merültek fel arra nézve, hogy a Hatossal való tárgyalást — maga Iliescu kezdeményezte. Dr. Giurgiu János, az ismert kriminalista, Hatos védője szerint a nyolcvanhároméves aggyastán esetében az ismeretes Glasner-ügy ismétlődött meg, amikor tudvalevőleg Kolozsvár főrabiját csalták ugyanigy kelepcebe. Mindezt természetesen a vizsgálat lesz hivatott teljes pontossággal megállapítani.

—Többmillió ház pusztult el a kínai árvízkatasztrófánál. Londonból jelentik: A Jangce-folyó kiáradása folytán beállott árvízkatasztrófa olyan méreteket öltött, amire évszázadok óta nem volt példa. A víz tizennyolcezer négyzetmérföld területet borított el, amelyen többmillió ház összeomlott. Az árvíz következtében huszónhárom millió kínai az éhhalálhoz áll közel. A szerencsétlenség egy súlyosbtja, hogy az utóbbi napokban egy ismeretlen járvány is tizedeli a lakosságot.

— Elhújasodásnál, köszvényél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését s előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József viz-kúra nagyon szép eredményre vezet. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— NYERSKOSZT. Dr. Bucsanvi, budapesti főorvos könyve a természetes táplálkozásról, (Nyersdiéta, mint természetes gyógytényező), kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Ára 102 lej. Vidékre előzetes fizetés esetén portómentesen, utánvéttel 16 lej portóval szállítjuk.

— SZANATÓRIUM DR. LEONHARDT ET DR. FLECHTENMACHER, BRASSÓ, Kut-utca, Calea Victoriei 68., telefon 250., tudatja a t. közönséggel, hogy tekintettel a jelenleg uralkodó rossz gazdasági viszonyokra, a kevesebb pénz fölött rendelkező betegek érdekében egy III. betegosztályt rendezett be, igen redukált ellátási és műtéti díjakkal és az I. és II. osztály díjait is lényegesen leszállította. — Ezáltal el akarja érni, hogy a jelen súlyos anyagi krízis alatt is a kevesebb tehető betegek is szanatóriumi kezelésben részesülhessenek.

— AZ ANYÓS ORRA. Clabouse Maurice köművesmester egy Szajna melletti falucskában. Nagyon szerette a feleségét és ezért nem volt semmi kifogása az ellen, hogy az anyós is együtt lakjék velük. Sajnos, ez az anyós egyike volt azoknak az asszonyoknak, akik mindenáron meg akarják védeni leányukat a férj állítólagos brutalitásai ellen. Ezért tehát mindenbe beleütötte az orrát. Amikor a napokban ismét bekövetkezett a megszokott jelenetek egyike, amelyet az anyós mérges megjegyzéseivel még jobban felpaprikázott, Maurice előkapta a revolverét. Két lövés dördült el. A felesége nyoszörögve feküdt a földön s az anyós holtan terült el a díbanon. A nő elszaladt a rendőrségre és följelentette magát két gyilkosság miatt. Csakhamar megjelent a tett színhelyén az erős-n megláncolt vővel együtt a rendőrbizottság, amely legnagyobb meglepetésére viharos fogadtatásban részesült a két asszony részéről, akiknek nem történt semmi bajuk, minthogy a leány ijedségében összeesett volt, az anyósnak pedig éppen az orra hegyét lötte keresztül a golyó. A köműves dacára ennek az aránylag szerencsés kimenetelnek, egy esztendő kapott, viszont véglegesen megszabadult az anyóstól.

— JOGOS ÖNVEDELEM, ha Schneider Józsa írásszakértő grafológiai íráselemzése által megismeri hozzátartozói, jövendőbelije, üzlettársa, alkalmazottja, stb. karakterét. — Analízis 60, 100 és 150 lejért. Brassó, Str. Brutarilor 4.

— BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Vasile Lazarovici, kórházi orvos, orr-, fül- és torokbetegnek rendel, Brassó, Kórház-utca 54. sz. 3-6-ig.

— Felborult Erzsébet görög és Olga jugoszláv hercegnők autója. Grázból jelentik: Olga jugoszláv és Erzsébet görög hercegnők az athéni angol követ társaságában stájerországi autóra indultak. A Wurzenpass-hágó szerpentinjén a kocsi hirtelen felborult és lezuhant a lejtőn. A bentülők véletlen szerencse folytán jelentéketlen horzsolásokkal kerültek ki a veszedelemből.

BÖLCS MEGFONTOLÁS

— Nos, nem veszed el a bankár leányát?
— Nem én! Minden pénzt a szabónőjéhez hordja.

— Hát akkor vedd el a szabónőjét.
(Fantasio.)

ÉLES NYELV

— Micsoda buta képet vágott Pali, amikor megkérte a kezemet.

— Hát, tudod: amilyen dolgot cselekszünk, olyan képet kell vágnunk hozzá.

(Hummel.)

Amortizációs kölcsönök

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítottunk.
Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R. T.
Szép-utca 1. Szg

A temesvári zsidó-liceum és felsőkereskedelmi iskola nyilvános joguak.

A velük kapcsolatos

szigoruan kóser internátusban

a tanulók méltányos áron a legmodernebb lakást, kitünő ellátást, lelkiismeretes előkészítést és gondos vallásos nevelést kapnak. Az előző három évben 100%-a, az idén 94%-a a zsidó liceum tanulóinak, állotta ki sikerrel az érettségi vizsgálatot.

Iskolák Egyesületek

— ORSZÁGOS ÜNNEPSÉG ERSEMELYEN-BEN AUGUSZTUS 23-ÁN, KAZINCZY HALÁLÁNAK 100 ÉVES ÉVFORDULÓJÁN. Kazinczy Ferenc halálának 100 éves évfordulóján, augusztus 23-án, a Szigligeti Társaság országos ünnepélyt rendez a halhatatlan magyar író és nyelvújító még fennálló szülőháza és a falu piacán levő gyönyörű szobra előtt. Az ünnepségre bejelentették küldöttségeiket a Magyar Tudományos Akadémia, Kisfaludy Társaság, Arany János Társaság, Nagykőrös, Dugonics Társaság, Szeged, Csokonay Kör, Debrecen, Erdélyi Irodalmi Társaság, Kolozsvár, Szigligeti Társaság, Nagyvárad, Kölcsey Egyesület, Arad, Arany Emlékegyesület, Nagyszalonta, Kölcsey Egyesület, Nagykároly, Erdélyi Helikon, Marosvécs, Unitárius Irodalmi Társaság, Kolozsvár. — Az ünnepséget rendező Szigligeti Társaság külön meghívóval kizáróan csak a Tudományos Akadémiákat és Irodalmi Társaságokat hívta meg és most ezúton hívja meg az egész magyarságot és mindenkit, aki részt akar venni a magyarságnak ezen a kegyeletes irodalmi és nemzeti ünnepén. Ersemlyén község a szatmári vasútvonalon fekszik. Gyorsvonatok az érmihályfalvai állomáson, a személyvonatok az ersemlyéni állomáson állanak meg. — Minden érkező vonatnál a két község földesurainak fogatai várnak a vendégekre, akiknek elhelyezése biztosítva van. Esetleges felvilágosításokért Perédi György hírlapíróhoz kell fordulni, címe: Oradea, Nagyvárad szerkesztősége.

— SZERVEZKEDNEK AZ UDVARHELY-MEGYEI NYUGDIJASOK. Tudósítónk jelenti: Az udvarhelymegyei nyugdíjasok, egyesületük megalakítása érdekében, a következő meghívót bocsátották ki: Nyugdíjas testvérek! Erdekeink képviselője, elhanyagolt és nemtörődömségbe vitt állapotunk megváltoztatása végett, tehát sorsunk jobbrafordításán dolgozó hivatott kiküldötteink megválasztása; továbbá egy Önszegély-alap létesítése végett, Udvarhelymegye területén, a községekben és a városban lakó összes nyugdíjas testvéreinket, folyó évi augusztus hó 15-én délelőtt 10 órakor Székelyudvarhelyen, a Barkóczy-kert-helyiségben tartandó s a székelyudvarhelyi vármegyei Nyugdíjasok Egyesületének megalakítását tárgyaló együttes közgyűlésre, a munkálatakat előkészítő csoport-bizottság nevében és megbízása folytán, van szerencsém tisztelettel meghívni. Gyerkes Mihály, ny. áll. tanító.

— A MAROSUJVÁRI POLGARI KASZINÓ DALKÖRE 1931. évi augusztus hó 16-án, vasárnap, zászlószentelési ünnepélyt rendez.

A Szent István Hét alkalmából rendkívüli vizum- és utazási kedvezményeket engedélyeztek

Ez évben különös fénytel ünnepelik meg Szent István emlékezetét

Budapest, augusztus 12.

Azokat a tradícionális fényű ünnepségeket, melyeket a szentté avatott István király emlékeztet Magyarországon minden évben nagy pompával tartanak meg, ez évben is megismétlődik és a Szent István Hétet az egész világ érdeklődésének közepette, egyuttal mint nagyarányú idegenforgalmi eseményt, ünneplik meg Magyarországon.

Az idegenforgalom előmozdítása céljából a magyar kormány megengedte, hogy a külföldiek előzetes magyar vizum beszerzése nélkül lépjenek át a magyar határt és a vizumot Budapesten utólagosan egyharmad áron, tehát 66 százalékos mérsékléssel szerezhessék meg. Ugyancsak megengedte a Magyar Államvasutak igazgatósága, hogy a Szent István Hét alatt utazó közönség Budapestre és onnan vissza

feláru utazási kedvezményt élvezzen. Ezeket a vizum- és utazási kedvezményeket a folyó évben csupán a Szent István Hét Rendezőbizottsága által kibocsátott igazolványok alapján lehet igénybe venni, mely igazolványokat Erdélyben minden idegenforgalmi testület és utazási iroda készséggel bocsát az érdeklődők rendelkezésére. A kedvezmények már aug. 10-től kezdve vehetők

igénybe.

Ezek az igazolványok azonban nem csupán a vizum- és vasúti kedvezményre jogosítanak, de azok alapján Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottságának szakvezetési tanulmányi kirándulásain is díjmentesen lehet részt venni.

Ezen kirándulások során az Országos Levéltár épületét és freskóit, — a nagy magyar festők és szobrászok gyűjteményét a Szépművészeti Múzeumban, — a Kuria Lotz mennyezetét, — a budavári koronázó főtemplomot és a Halászbástyát, — a Néprajzi Múzeumot, — az új magyar képtárat, a Mezőgazdasági Múzeumot, — a fővárosi múzeumot lehet szakavatott vezetők, művészek és tanárok kalauzolásával meglátogatni. Részt vehetnek azonkívül a látogatók a Székesfővárosi Zenekar, a magyar királyi Operaház és a Városi Színház művészeinek közreműködésével augusztus 16-án, 18-án és 19-én a városi zenepavillonban tartandó monstre-hangversenyen.

Kétségtelen, hogy a Szent István-heti nagyarányú ünnepségek ez évben is olyan idegenforgalmi vonzerőt gyakorolnak, melyek az érdeklődők ezreit bírják rá a magyar főváros meglátogatására.

A budapesti szállodák és éttermek teljes felkészültséggel várják az idegeneket.

Erdei remete módjára bogyókon élt és megőrült egy munkanélküli

Az illavai erdők „rémének“ tragikus titka

Pozsony, augusztus 12.

Pozsony-környéki lakosságnak valóságos réme volt néhány hét óta egy „vadember“, aki a környékbeli sűrű erdőségekben ültette fel tanyáját. Valóságos legendák keltek szárnyra a vademberről, torzonborz hajjáról, vérszesen forgó szeméről és viczorgó fogairól. Ezeknek a legendáknak a szerzői főleg pásztorgyerekek voltak, akik az elhagyott erdőben találkoztak a vademberrel és akiknek beszédét sokáig nem vette készpénznek a

csendőrség.

De azután akadtak szavahihető tanúk is, akiket a titokzatos vadember szüntelen megfélemlített és most már a csendőrség is kénytelen volt közbélni, mert a lakosság valóságos pánikszerelem vett erőt.

Igy a napokban megtörtént, hogy egy kirándulótársaság találkozott az erdő rémével és a legendás ember híre már oly nagy volt, hogy noha a társaság vagy

10-15 tagból állott, mégis vad menekülésnek eredt. Igaz ugyan, hogy a vadember külseje volt olyan rémítő, hogy ez a félelem egészen érthető volt.

A kirándulótársaság tagjainak panasza a csendőrség valóságos hajtvadászatot indított a rém kézrekerítésére, körülkerítették az egész erdőséget és hosszas üldözés után elfogták az erdei embert. A szerencsétlen először úgy viselkedett, mint egy dühöngő ördög, kövekkel dobálta meg a csendőrdőket, rugott, karmolt, harapott és csak nagy nehezen lehetett őt megfékezni.

Bevitték a legközelebbi csendőrállomásra s ott megállapították, hogy egy nagyon szomorú tragédia áldozatáról van szó.

Az erdők réme Bajza István munkás volt azonos, aki körülbelül két évig tartózkodott Franciaországban. Bajza sok nélkülözéssel ment keresztül és néhány hónappal ezelőtt kénytelen volt hazatérni, azonban itthon sem talált kenyérkeresetet.

A sok nélkülözés elvette az eszét és a boldogtalan ember, hogy éhen ne haljon, heteken keresztül kénytelen volt remete módjára erdei bogyókon, gyökereken és gombákon élni, sőt lakni is ott lakott az erdőben.

Ez az életmód teljesen elvette az eszét. Jelenleg a kórházban ápolják. A munkanélküliségnek ez az újabb tragédiája környékszerte nagy részvétet keltett.

Sport

↓ A ROMÁN MOTOR-KLUB CSILLAGTURAJÁ BRASSÓBAN. Bukarestből jelentik: A Román Motor-Klub augusztus 15-én, Nagyboldogasszony napján, csillagturát rendez Brassóban, amely élénk visszhangot keltett a motorosok körében s amelyre máris számos résztvevő jelentkezett, az ország minden részéből. A nagyszabású versenyre eddig hatvan versenyző nevezett be, akik városok szerint a következőképpen oszlanak meg: Bukarest 25, Brassó 9, Szeben (medgyesi indulással) 7, Kolozsvár 5, Nagyvárad 5, Temesvár 4, Braila 2, Cămpulung, Bacău és Craiova egy-egy. A csernovici csoport, tekintve, hogy a csillagtúra napján a lengyelországi Stanislauba rándul ki, nem vehet részt a versenyen. A résztvevők 347 kilométer (Medgyes) és 417 kilométer (Braila) közötti távokat tesznek meg és motorkepek párok oszlatybeosztása szerint, délután 6 órakor (12 versenyző), negyed hétkor (54 versenyző) és félhétkor (14 versenyző) találkoznak a brassói „Gewerbeverein“ előtti sétányon.

Keleti levelek

57.

Írja: Baktay Ervin

Sportélet Indiában

India sok és változatos alkalmat kínál a sportembernek. A tigrisvadászattól kezdve a szelidebb sportágakig minden lehetőség megvan és csak a sportsmann guszusától és — az érzénye állapótól függ, melyiknek hódol. Az érzény bizony fontos szerepet játszik, mert pl. a tigrisvadászat ugyancsak költséges passzió. Eltekintve a felszereléstől, a hajtók, sikarri-k (bennszülött vadászok), elefántok stb. is sok pénzt emésztenek fel, de végül, ha sikerült a kirándulás, jön az igazi feketeleves: 1000 rupia (2000 pengő) fizetendő minden elejtett tigrisért! Az ember azt hinné, hogy az állam örül, ha ezeket a veszedelmes fenevadakat pusztítják, de nem így áll a dolog. Más az, amikor valamely vidékről emberek tigris (man eater) jelentenek. Akkor hivatalos apparátussal vonulnak ki ellene vagy díjat tűznek ki a vén állat fejére. T. i. csak előregedett tigris vémedik emberhúsa. Mikor fogai és

karmai már gyöngülni kezdenek, gyorsasága és ügyessége is veszít frissességéből, a dzsanggal élemedett király a már nehezebben bírja megszerezni táplálékát, a rengeteg gyorslábú őzfélét, a kék bivaly és a többi erdőlakó állat elejtését túl fárasztó s nehéz feladatnak találja. A falvak közelében settenkedik tehát éjszaka-ként, hogy tehenet, kecskét, birkát, szamarat, jobb híján kutyát ejtsen el, de mikor már ez is nehézségére esik vagy éppen valami mezőn munkálkodó rája (paraszt) kerül elébe, ráfanyalodik az emberhúsa. Ösztönösen húzódik tőle, de miután egyszer megízlelte, rákap s többé nem akar mással élni. Ehhez valószínűleg az a felfedezése is hozzájárul, hogy az ember — már t. i. a szegény, félmegzeten, fegyvertelen pór — a legkönnyebben a világon. Így válik emberévé s az illető vidék rémévé. Eleinte csak nap-szállta után kóborol a falvak környékén, később már nappal is odamerészkedik, majd telhetetlen szomjában az embervér után, becsap a faluba is. De az emberévé tigris ritka esetétől eltekintve, a többi tigris a fentemlített rendszabály valóságos védelem alá helyezi. A legvadabb állat — tigris, párduc, leopárd, — sem veszélyes az emberre, míg nem üldözik vagy nem érzi, hogy életét fenyegetik. A A dhólpuri dzsanggalban, amidőn a maharádzsa sétaautózásra viszi vendégeit, akárhányszor találkoznak tigrissel, párduccal. A fenevadak félrekeletrődnak az autók elől és tiszteletteljes távolságból nézik az embereket. Szimla — India nyári fővárosa a Himalájában — környékén sétálva, akárhányszor találkozhatunk leopárdokkal, amelyek, ha az ember hangosan rájuk kiált, eloldalognak a sűrűségbe. Három éve, mikor éppen Szimla-ban tartózkodtam, egy angol őrnagy az egyik sétányon, aig tiz perenyire a város központjától, ejtett el egy jól megtermett leopárdot. A Dekkan (Dél-

vidék) egyik leghatalmasabb őserdejében, Maisszur (Mysore) közelében, magam is találkoztam egy óriási párduccal. Két indus ur társaságában voltam, mindhárman fegyvertelenül. A párduc hat-hét lépésnyire állt velünk szemközt, az ut szélén (valószínűleg kóbor tehenekre lesett az erdő sűrűjén átvezető utnál) s miután jóideig farkas-, illetve párducszemet néztünk egymással, végül is mi álltunk odébb. A párduc nyugodtan nézett utánunk, mintha csak tudta volna, hogy nem árthatunk neki. Minden komoly vadász tapasztalatból tudja, hogy milyen nehéz puskacső elé keríteni a dzsanggal e fejedelmét. A tigris, párduc, vagy leopárd messziről kitér az ember utjából s ismétlem, csak akkor válik igazán veszedelmessé, ha megszorítják vagy ha megsebeztek. Ezért, mikor nem hajtásba, hanem fára erősített állásból, csaléttel akarják lövésre keríteni, hihetetlen elővigyázatossággal kell megakadályozni, hogy a szél az emberek szagát az állat sejtett irányára felé vigye. Ha ez megtörténik vagy az európai vadász valami erősszagu szert használ a moszkítórajai ellen vagy — horribile dictu! — rágyújt a várakozás unalmában, sohasem jön terítékre a duvad.

A krokodilvadászat, ha a sportsmann kellő kisérlettel megy a hatalmas hullók ellen, egyáltalán nem életveszélyes sport. A medvevadászat azonban már kockázatosabb, különösen, ha feketemedvével van szó. Ugyanis ez, a vörös (nálunk barnának nevezett) medvétől eltérően kimondottan hűvös, ragadozó állat, amely még dühösebben támad az életét fenyegető emberre, mint barnabundájú rokona.

A leopárdok egy fajtáját, az ugynevezett csitát, vadászatra is felhasználják; a betanított fenevad üzőbe veszi pl. az őzet, míg a vadászok lóháton követik a hajsztát. Indiában még ma is otthonos a nyugaton már egészen kiveszett sport: a sólyommal való vadászat. Indiai fejedelmek és főurak előszeretettel üzik ezt a régi időket felelevenítő kedvtelést.

A leggyakoribb az őzfélék vadászata, melyekhez a siksági dzsanggalokban a kék bivaly, a Himalája hegyvidékein a vadjuhok különböző válfajai, Kasmirban

pedig a baraszinha (nagy agancsos szarvasféle) járulnak. Orrszarvu már csak igen kis számban, a nepali mocsaras őserdőkben akad, az oroszlan szintén ritkaságszámba megy s már csak Szindu vagy Kathiavár erdőségeiben fordul szörványosan elő. Az elefántvadászat túlságosan költséges, amellet törvények védik ezeket a hasznos állatokat, melyek oly kitünően alkalmazhatók a mezői munkában is. Az indiai fejedelmesség közegei vagy az e célra alakult vállalatok inkább elevenen fogják el az elefántokat. Főleg a délvidéki erdőségekben vagy Nepal határvidékén találhatók nagy számban. Speciális vadászati sportág Indiában a pig steking (vaddisznó-szurás). A vadászok lóháton, kezükben hosszú lándzsával veszik üldözöbe a vaddisznót és ledöfik. Nehéz és veszedelmes kedvtelés, amely jó lovas, biztos és erős kezű és nagy lélekjelenlétet követel.

A Bulyovszky-utcai Leánynevelő Intézet és Internátus
(Budapest, VI. Bulyovszky-utca 10.)
XXV-ik tanévet Sz. 13541
Gyakorlati Nőképző
felállítással nyitja meg. Bentlakó, fél-bentlakó és bejáró növendékek részére.
I. Tükörkép-képző. Magyar és idegennyelvű gyors- és gépirás, kereskedelmi ismeretek.
II. Iparművészeti kiképző. Vezető: Jaschik Almos tanár, iparművész.
III. Divatlap- és ruhatervezés. Vezető: Tóbi Ilona tanár.
IV. Muzsásművészeti (oreztikai) kiképző. Vezető: dr. Dienes Valéria.
V. Ének-tanólyam. Vezető: dr. Székelyhidnyé Marschalkó Rózi, a m. kir. operaház tagja.
Iskoláztatás az összes iskolai típusokban. Idegennyelvű továbbképzés. Zene. Sportok.
Telefon: A 156-93. Kívánatra prospektus.
Dr. Fürstner Gyuláné igazgatónő.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ BRASSÓ
Ma szerdától kezdve:
Mesék az irógépből (Die Privatsekretärin)
című német filmoperett.
A világ legkedvesebb és legszebb filmoperettje. A titkárnő szerepében: **RENATE MÜLLER**, az Ufa legfiatalabb és legbájosabb sztárja. **FELIX BRESSART** bank szolgája, a nagy komikus legjobb alkotása.
Zene, slágerdalok, báj, komikum!

Aláírták a román-görög államközi egyezményt

Románia vámkedvezményt kap Görögországtól: fára, benzínre, kukoricára és élőállatra

Bukarest, augusztus 12. Tegnap aláírták Valenii de Munteban a román-görög egyezményt. Az egyezmény többrészből áll és 24 szakaszt foglal magában.

Az első rész a két ország közötti vám-kérdést szabályozza.

Románia vámkedvezményt kap Görögországtól kukoricára, benzínre, pakurára, fára és élőállatra.

Görögország ezzel szemben kivételes vámgengedményt kap Romániától maszlánára és faolajra.

Szabályozza az egyezmény a két ország közötti hajóközlekedést.

Románia teljes szabadságot biztosít a romániai görög iskoláknak és templomoknak.

A konvenció, amely sok függő kérdést szabályoz még a romániai görög és a görögországi román alattvalók vagyonára vonatkozólag, október elsején fog életbe lépni. Az egyezményt Románia részéről Jorga, Görögország részéről Colas meghatalmazott miniszter irták alá.

Nem a militarista hajlamosság, hanem a nyomorúság

A marosvásárhelyi kadétiskola 70 helyére 1200 fíu jelentkezett

A jelentkezők kizárólag szegény kisemberek gyermekei

Marosvásárhely, augusztus 12. A marosvásárhelyi kadétiskolába most folynak a felvételek. Nem a mi feladatunk ismertetni azt, hogy milyen okmányokra és milyen vizsgára van szükség a felvételi kérvényezés sikeréhez. A magyar kisebbséget alig érdekelteti ez. Ezen a pályán és ezen az iskolán keresztül nem igen akad lehetőség magyar megélhetésre.

Az ok, amiért a marosvásárhelyi kadétiskolába való felvétellel foglalkozunk, két szám.

Hetven hely áll rendelkezésre az első évfolyamon. És erre a hetven helyre 1200 jelentkező akadt.

Valamennyien románok. Altisztek, kisebb állami tisztviselők és szegényebb polgárok gyermekei, nagyrésztben.

Ezek a számok és az utánuk következő adatok föltétlenül meggondolkoztatók. Az ifjúság jövőkeresésére is lehet lázmerője a társadalomnak. Jelen esetben ez az 1200-as szám föltétlenül lázt mutat. Csak az okot kell még megkeresni.

Egyezerkétszáz kispolgári gyermek kíván beiratkozni a katonaiskolába, ahová a régi időben a vagyonosak, a dzsentri-osztály, a büszke földbirtokosgyermekek rostálódtak.

Ezerkétszáz polgári emberplánta látja jövőjét a katonai pályán, helyesebben nem látja jövőjét a kereskedelmi, ipari

és intellektuális-pályákon. Lehetetlen itt tévedni a diagnosztikában: a katonaláz oka csak a mai gazdasági elrendezkedés válságának köztudomásúvá vált ténye lehet. A végletek felé kell tolnodni. A katonaságnál lehet megélhetés, előrebaldás, mert a katonaság szuronyain mulik a mai elrendeződés. Az a tartó-oszlop, annak kell a legtovább élnie, akkor is, ha marad a mai élet és akkor is, ha fordul. Mert a katonára ugy is szükség lesz. Akkor is, ha fordul.

Ez a mélyebb ok, ami talán még nem öntudatos mindenkinél, de a hatása már jelentkezik. Van azonban közelebbi ok is és ez megint jellemző tünete a betegségnek. Nemde furcsa ellentmondás, hogy régebb a gazdagok mentek a katonaiskolába, most pedig a szegényebb rétegek özönlének? Ime, a helyzet itt is megváltozott. Régebb nem az iskola volt a fontos, hanem a tisztí élet, amely előkelő volt, pazar és pazarló. Most az iskola a fontos, az iskola, amelynek fenntartási költségei az államot terhelik, ahol a gyermekek kevés költségbe kerülnek, de mégis tanulhatnak és megélhetést szerezhetnek maguknak — a katonaságnál. A békés polgári középosztály, amely dolgozott és termelt, most elvertelenedett. Számbelileg is fogyni kezd. Bizony, ez nem a válságból kivezető út, hanem a válság szükségszerű kiteljesedése.

Ezen film rendkívül fényérzékeny és minden időben csodálatos tiszta képeket ad. Minden gépbe talál. Mindenütt kapható.

ISOCHROM-FILM

Esetek, amelyek csak nálunk történhetnek meg

A máramarosszigeti erdőgondnok fegyveres erővel megszállta a strandot, mert nem engedték ingyen fürdeni

Haditanács, a polgármester elnökletével

Máramarossziget, augusztus 12. Valami történt Máramarosszigeten, valami olyan, ami módfelett alkalmas arra, hogy visszaalmodjunk magunkat a rablólovagok virágkorába, amikor az az ur, akinek véletlenül hatalma volt hozzá, fegyveres erővel és könyörtelenül elvette azt, ami kényuraságának megélt. Romantikus korszak, regényeket olvasni róla érdekes. De ideje már rég elmúlt, annyira el, hogy Mikszáth Kálmán is csak mélabus és humorral borsózott regényt hozhatott ki Beszterce ostromából, amit a regény szerint másfél századdal ezelőtt rendezett meg hibbantárában valami anakronizmusba öltözött magyar nagyr.

Hát az igaz! Ha Mikszáth is csak mosolyogni tudott az efélén, ugy nekünk hangosan nevetni kell, hiszen azóta is nagy utat tett meg ez a minduntalan megkerülő világ. Csakhogy ezuttal még is másról van szó. Mi tudjuk mi az, ha Cristu Nicolae erdőgondnok ur Máramarosszigeten annyira szemtelen lesz, hogy rablólovagnak álmodja magát.

Tudósítónk így számol be Cristu Nicolae erdőgondnok vakmerő vállalkozásáról. Két nappal ezelőtt ez az ur két högy kíséretében kiment a tisztai strandra. Belépőjegyet azonban nem volt hajlandó vásárolni. Hiszen ő, a többségi Cristu Nicolae, talán ura ennek a nyomorult Máramarosnak! A strand igazgatója természetesen nem volt ezen a véleményen és kiutasította a hatalmaskodó erdőgondnokot, aki a kíséretében levő hölgyekkel együtt el is távozott, de nem hadüzenet nélkül.

— Ennek még folytatása lesz — mondotta.

És valóban folytatása lett. Másnap a strandon megjelent öt fegyveres erdővéd és pégrehajította a szabályos megszállást.

A vendégeket kikergették, ujakat nem engedtek be. Cristu Nicolae hadserege birtokába vette a strandot. Az igazgató hamarosan rájött, hogy nagyon goromba tréfát üznek vele, telefonált tehát a rendőrségre. A rendőrség kiküldött egy százal rendőrt, hogy teremtsen rendet. Ki gondolta volna, hogy a rendőri tekintély csődöt mond a megszálló hadsereg előtt? Pedig ugy volt.

A kiküldött rendőr rövidesen jelentette feletteseinek, hogy tulerővel áll szemben, parancsot kér tehát arra, hogy felvegye-e a fegyveres harcot?

A rendőrség haditanácsot tartott, a melybe a polgármester is bevonták. A tanács végül ugy döntött, hogy a tekintélyt meg kell menteni.

segédszolgálatok induljanak a rendőr segítségére és azonnal vegyék fel a harcot.

Ujabb öt rendőr indult az elfoglalt „vár” ostromára. Harcra szerencsére nem került sor, mert most már a harcias erdészek csapata engedett a tulerőnek és lassan visszavonult.

Ez a máramarosszigeti strand ostromának és visszahódításának hízeles története. Vajjon lesz-e folytatása a dolognak és, ha lesz, milyen lesz? Ez a Nicolae Cristu, ha vérszemet kap, nem riad vissza még a nagyobb horderejű hadászati vállalkozásoktól sem.

Pyjama-háboru a Balaton mellett

*

Ma egy ismerőssémmel találkoztam, aki egyik balatoni fürdőhelyről hozott harctéri jelentést, ahol kitört a pyjama-háboru. Ez a háboru akörül dül, hogy a fürdőközönség két párta szakadt, az egyik pyjamaiban akar ebédelni, a másik nem. A pyjama-pártiak ebben a könnyű öltözékben mennek fürdeni s fürdés után így akarnak asztalhoz ülni, a pyjamaellenesek viszont azt vitatják, hogy a pyjamaiból éppen elég a strandon, az ebédhez már bátran fel lehet venni egy fehér nadrágot s valami könnyű tennisz-ingert vászonkabáttal. A harc változatlan erősséggel dül, a vendéglős már azon gondolkozik, hogy a két vendéglői terrasz közül az egyiket a pyjamasok számára tartja fenn, ezek azonban tiltakoznak az elkülönítés ellen. Legfőbb érők az, hogy külföldön, főképp a Lidón, még késő este is lehet estélyiruhás hölgyek társaságában fürdőtrikós urakat látni.

Ennek a most dülő háborunak tulajdonképpen csak a formája új, a lényege már évek óta foglalkoztatja a Balaton közönségét. Bizonyos, hogy egy parti világból tényleg fölösleges föltámasztott nekiindulni a fürdésnek, mikor két percnyi ut után amugyis le kellene vektóznai. Hogy különböző akadékoskodó és félreértett rendeletek itt-ott háborgatták a fürdő közönségét ebben a szellős közlekedésben, az lehetséges, de végeredményben Balatonföldváron például — hogy előkelő helyet emitsünk — délelőtt az egész fürdőpublikum fürdőköpenyekben és pyjamaikban vonul le a strandra. Ugyanígy van ez más helyeken is, bár sok kisebb helyen, ahol a fürdőhely tulajdonképpen faluból fejlődött, nem valami esztétikus látvány a poros falusi országuton pyjamasan baktató pesti ficsur, a lankadt járársu tehenek tószomszédságában. No de

rendben van, a nyaraló kényelmére is tekintettel kell lennünk s ha már a Köruton vett husz pengős pyjamáért tényleg készpénzt áldozott, legyen joga azt diadallal hordani is.

A baj csak az, hogy sokan ugyanebben a pyjamaiban alusszák át az éjszakát is s épp ezért a vizparton aztán korántsem festenek valami hódítón, sőt éppenséggel nem ugy, ahogy azt a Lidón látjuk, vagy a nagy fürdőhelyeken eszközölt strandfelvételeken a Vogue-ban. De mindez még nem lenne baj, a haj az, hogy evés közben jön meg az étvágy s hogy külföldön már odáig fejlődött a szellős öltözködési kedv, hogy külön szigetekre kell lassankint deportálni az öltözék nélküli kasztokat, ugy nálunk is elfajul a pyjama-pártiak izlése s ez ellen igen helyes, ha az ebédasztal mellől tiltakozni kezdenek az emberek. Elégre ez étkezés az más, mint a strandon való hancurozás, sárgadinnyét k-analazna nem szivesen látom előpillanni a szomszéd asztalnál Szörffy Ernő ur egy-egy barna bőrfelületét karról vagy lábszúról s bizonyos, hogy elmegy az étvágyam, mikor a fürdőtrikó kinyágásába gyömöszölik a szerviét végét s a felselyem pyjama-kabát le lesz pötttyözve paradicsom-szósszal. Egyáltalán nem épületes látvány a sok, különböző színiure sült csunya férfi ott, anint félmeztelenül kanalazzák a huselest. Erre a könnyű viselőre még a Balaton sem mentség, akár mennyire is vizparton sorakoznak a fürdőhelyek, mégis át kell menni egy vasuti sinen vagy közbeeső uton, amíg az ember oda-vissza jut; mégis csak más itt a parti berendezés, mint a tengerparton, ahol a nagy hotelek apartementjeiből tiz lépést kell csak tenni, hogy már nyakig ülünk a tengervizben. Hogy ott egy-egy kabanában hideg ebédet ezüst tálcán szerviroznak a boyok, a lenge fürdőzőknek, az még mindig nem az, mint mikor egy balatoni fürdőhely éttermében pyjamaiban eszik borjupörköltet Fovássz uborkával az előbb említett Szörffy Ernő ur.

Hej, gazdamentés, gazdamentés!

Elnyelte az államháztartás molochja a Román Mezőgazdasági Bank hatszázhetvenmillió alapiját

Két intézmény is van, de gazdamentés mégsincs

Kenyérbélyegből fizeti vissza a kormány, a Mironescu-kormány rendkívüli kölcsönét

Bukarest, augusztus 12.

Nem történt kérem semmi. Ne tessék mindjárt panamát szaglászni. Még csak szabálytalanság sem történt a részünkről. Ami történt, az mindössze annyi, hogy a rengeteg sok könnyelési tétel között, megfélekedtünk az egyik számláról. Ilyesmi előfordulhat kérem, ahol annyi számla van, mint nálunk!...

Aki ezt mondja, a Nemzeti Bank egyik főhivatalnok, akinél a Román Mezőgazdasági Bank 670 millió alapija felől érdeklődünk.

Többet aztán nem is mond, legfennebb egy beszélgetés közben árulja el, hogy mi is történt tulajdonképpen azzal a 670 millióval!

Mert történt vele valami.

Az történt, hogy az államháztartás molochja elnyelte. Ugy, ahogy írva vagyunk: bekapta szőröstül-bőröstül és nem adja többé vissza.

Az eset pedig történt a következőképpen:

AZ EGYIK A MEZŐGAZDASÁGI HITELINTÉZET...

Már van annak vagy másfél esztendeje, hogy a magas kormány, — hogy melyik volt akkor, arra bizony én már nem emlékszem, — elhatározta, hogy megmenti a gazdákat, már mint a földművesgazdákat. Azelőtt is, azután is sokszor megakarták már szegényeket menteni, de azért... de hát erről ne beszéljünk!

Szóval, az a bizonyos kormány akkor komolyan megakartá őket menteni. Elhatározta ezért, hogy az állam létesít egy mezőgazdasági hitelintézetet, amelynek az legyen a feladata, hogy — konvertálja a mezőgazdák kölcsönait. A konvertálás az egy mezőgazdasági kifejezés, amely annyit jelent, hogy — átvált. Jelen esetben az állam átváltja a magánbankoktól a mezőgazdák adósságait, egy részét azért, hogy a gazda ne tartozzon két-három banknak, másfelől pedig, hogy ugyan csak a gazda, ne fizessen olyan magas kamatot a tartozása után, mint a milyet eddig fizetett...

De hát a konvertáláshoz, az átváltáshoz pénz kell. Már pedig mindene van a román államnak, csak éppen pénze sincsen. Szerencsére jött a második stabilizációs kölcsön, van annak már vagy féleve, — és a dolgot meg lehetett valósítani.

Meg is valósították, — papíron! Azért papíron, mert a Mezőgazdasági Hitelintézet egyelőre csak papíron van meg. Hogy így van, azt könnyű ellenőrizni abból, hogy eddig egyetlen megveszekedett lejt sem konvertált még az intézet. Hogy mikor fog? Azt csak a Jóisten tudja...

AZ ALAPTÖKE: „NYUGSZIK A CSENDES TEMETŐBEN...”

Pedig hát most már van rá pénz. A stabilizációs kölcsönt azzal a feltétellel kaptuk, — többek között, — hogy 1 milliárd 700 millió lejt a Mezőgazdasági Hitelintézet megalapítására fordítunk, megkezdjük a földműves-adósságok konvertálását és, — minthogy ez a pénz előreláthatóan nem lesz elegendő, mert a mezőgazdák tulságosan el vannak adósodva, — arról is gondoskodás történt, hogy a Hitelintézet kötvények kibocsátása által növelje a tőkét.

Az 1 milliárd 700 millió lejt azóta a Nemzeti Banknál fekszik, nem pénzben ugyan, hanem különböző stabilizációs járandóságokban, — de hát meg van és ez a fő...

A bank igazgatósága is meg van már, (ez tényleg meg van nem csak papíron) — csak éppen a Hitelintézet, mint olyan sincsen meg, ennél fogva konvertálás sincsen.

Pedig bizony ez volna a legfontosabb, de hagyjuk ezt most.

A legjellemzőbb az egészben az, hogy még ma sem tudja senki megmondani, hogy mennyit is tesz ki az a földműves-adósság, amelyet konvertálni kéne?

Van annak is már vagy hat hónapja, hogy ezeknek az adósságoknak az összeírását megkezdték, a bankok, meg a jegyzőségek útján, de pontosan még sem lehet tudni, hogy mennyi. Egyesek negyven milliárdra, mások hatvanra, megint mások húszmilliárd lejt becsülik a konvertálandó gazdaadósságokat.

Igy igazán nem lehet egy rendes üzletet vezetni, — nem igaz?...

A MÁSIK A ROMÁN MEZŐGAZDASÁGI BANK...

Ennek a 670 millió lejről van szó, kérem tisztelettel.

A Román Mezőgazdasági Bank megint egy másik gazdamentő valami. Ezt is a stabilizá-

ciós második kölcsönből akarták megteremteni, de ez még csak papíron sincsen meg. Ennek a banknak a célja természetesen más volna, mint a másiké. Ez nem konvertálna, ha valóban meg is születne, hanem, — kölcsönt adna. Olesó és jó kölcsönt a szegény megszorult gazdáknak. De mikor? Ezt talán már a Jóisten sem tudja.

A Román Mezőgazdasági Bank megalapítá-

sához a 670 milliót annak idején nem is járandóságokban, hanem készpénzben fizették be a stabilizációs kölcsön szétosztói a Nemzeti Bankhoz. Ez a pénz ott feküdt a páncélos kasszák valamelyikében, mindaddig, amíg a Mironescu-kormány eszébe nem jutott, hogy gazdamentés ide, gazdamentés oda, addig is, amíg erre sor kerül, — gyerünk a pénzzel, mert szükség van rá!...

Mironescu kölcsönre szorul

Mironescu persze, nem mint magánember vette fel a kölcsönt a gazdamentésre hivatott mezőgazdasági bank pénzt, hanem — mint kormányfő, az állami szükséglet pillanatnyi fedezésére. Történt pedig úgy, hogy az állam kasszája kiürült, nem volt pénz a tisztviselők fizetésére, nyugdíjra, — az utóbbira ma sem nagyon telik, — mire Mironescuék a vasúthoz fordultak azzal, hogy a vasuti beruházásokra a Nemzeti Banknál a stabilizációs kölcsönből letétbe helyezett egy milliárdot adja a CFR kölcsön a kincstárnak és a kincstár majd vissza fogja azt fizetni akkor és úgy, ahogy arra a vasútnak szüksége lesz.

Csak hogy nem azért van ám stabilizációs kölcsön-szerződés! És nem azért van itt Roger Auboin, a külföldi szakértő.

Auboin ugyanis kijelentette, hogy nem járul hozzá a kölcsön-ügyletnek, mert a pénzt nem arra adták a külföldiek, hogy az állam a tisztviselőit fizesse belőle, hanem kizárólag azért, hogy a vasut a szükséges

beruházásokat előégetze.

De hát az államnak kellett a pénz, kellett minden áron és végül is ez az Auboin sem olyan rossz fiú... Addig tanácskoztak, addig keresték a módokat, hogyan lehetne mégis megmenteni az államot a pillanatnyi pénzzavarból, hogy

felfedezték a Román Mezőgazdasági Bank parlagon heverő 670 millió lejt.

Auboin ur magas beleegyezését adta ahhoz, hogy a pénzt a Nemzeti Bank kiadja a Mironescu-kormány, illetőleg a pénzügyminisztériumnak, azzal, hogy

a kölcsönvett 670 milliót naponként fizetendő részletekben fizesse vissza a pénzügyminisztérium.

A visszafizetésre azonban már nem került sor, mert a Mironescu-kormány távozni kényszerült, jött a Jorga-kormány, ennek pedig kisebb gondja is nagyobb volt annál, sem hogy a Mironescu-kormány adósságát ő fizesse vissza, még hozzá — rátában!

Erre is jó a kenyérbélyeg

Most aztán, hogy véletlenül valami revíziós-féle történt a Nemzeti Banknál, rájöttek arra, hogy

a pénzügyminisztérium nem teljesíti a napi fizetéseket, a Mezőgazdasági Bank 670 millió lejének a törlesztésére.

Felszólítás ment tehát a magas kormányhoz, hogy tessék fizetni. De a magas kormány azt mondja, hogy ha a Mironescuék nem volt pénzüg, honnan legyen Jorgaék-nak?

Tehát sincsen pénz. Fizetni azonban mégis muszáj, mert Auboin nem csak jó fiú tud lenni, hanem szigorú is.

A kormány tehát, ha nem is fizetni, de igérni kénytelen. Azt igéri, hogy az államháztartás molochjában eltűnt 670 milliót a kenyérbélyegből fogja kifizetni. Hogyan?

Ugy, hogy a kenyérbélyeg, — a kormány számítása szerint, — nem csak a kivitt gabona után fizetendő prémikra fogja futni, hanem erre is. A kormány arra számít, hogy negyven ezer vagon gabonát, illetőleg búzát fognak kivinni, — erre kell 400 millió lej, mert a prémia vagononként 10 ezer lej.

A kenyérbélyegből pedig nem négyszáz milliót, hanem egy milliárdot akar bevasalni.

Igy futni fogja a Mezőgazdasági Bank 670 milliójának a visszafizetésére is... Kommentár? Minek?

Nagyon ígyekezzünk, kenyérfogyasztók, hogy a bélyegből erre is teljék! Jó gyomrunk van nekünk kenyérfogyasztóknak, hogy ezt a bélyegyet is meg tudjuk emészteni!...

Pogány Marcell

Akinek választani kell a szépség és gazdagság között

Polly Moran, a hollywoodi filmársadalom egyik népszerű tagja, került abba a súlyos dilemmába, hogy választania kell: szép akar-e lenni, vagy gazdag.

Polly Morannak eredetileg a két áldás közül egyikből sem nyújtott sokat végzet. Csunya volt és szegény. Kis vidéki színpadok közt ide-oda vetődött és legfeljebb statisztaszerepeket kapott. Egy ízben véletlen beugrás folytán fedezték fel, hogy nagyszerű tehetsége van a komikus szerepekhez. Kitűnő játéka hoz remekül illett nem éppen pompás arca. A közönség egyre jobban megszerette, mind nagyobb és nagyobb fizetéssel szerződtek le. Sikereit legfőképpen hatalmas görbe orrának köszönhette, mert még csak el sem kellett torzítania arcát, amint a színpad közepére lépett, szívből nevetett az egész közönség.

Mintegy két évvel ezelőtt Polly Moran bevezette oda, amiről minden valamire való színész Amerikának, sőt a világnak, ábrándozik: Hollywoodba szerződtek. Népszerűsége egyre növekedett és hét 1250 dollárt keresett. Szorgalmasan gyűjtötte a pénzt, de arról sem feledkezett meg, hogy az élet örömeit élvezze.

De éppen itt volt a bökkenő, a „tündöklés” körül. Már régi vágya volt, hogy csunya orrát megoperáltatja. Azelőtt nem volt rá pénze, most pedig ideje. Mert egyremásra dolgoznia kellett. A tavaszi évad befejeztével azonban ő is pihenőhöz jutott. Több nagy filmje készült el és nagy bankbetétje gyűlt össze. Newyorkba utazott, felkereste a leghíresebb színpad-sebész és előégette az orr-műtétét. Néhány napig fektült bebugyoltárcal és amikor a szanatóriumból távozva a tükörbe nézett, a szája is látva maradt az amulatól. Szép, szabályos arc, majdnem Vénusz mosolygott rá.

Büszkén tért vissza a napokban Hollywoodba, ahol barátai alig ismertek rá. De, amikor a filmvállalat irodájába beállított, nagyon megdöbbent. Az elismerés és bámulat helyett saonyu ábrázattal fogadták. Főnökei úgy néztek rá, mintha egyik napról a másikra nem Vénusz, hanem ijesztő Meduzává változott volna. Az igazgatók leültették az elképedt művésznőt, tanácskozássra vonultak vissza a szomszéd szobába és onnan a következő határozattal tértek vissza:

„A művésznő szerződésességét követték el. Mi nem azért szerződöttük, hogy a fiatal urak szívét megdobogtassuk, vagy egy érzelgős szerelmi történet végén bánatában meghaljon. Önnek az a dolga, hogy nevetessen. De látott már valakit egy klasszikus görög orron nevetni? Az ön szabályos orra súlyos megszegése megállapodásunknak, mert mi nem ezt az arcot alkalmaztuk. Szerződése mindaddig érvénytelen, amíg az orra nem nyeri vissza azelőtti alakját... A viszontlátásra!”

Polly Moran most tépelődik. Nem tudja, mitévő legyen. Visszamenjen-e a newyorki színház és újra csufittassa el magát, vagy lemondjon-e a 65.000 dolláros évi fizetéséről...

A Szovjet nem engedi nyilvánosságra hozni hadserege létszámát

Genf, augusztus 12.

A népszövetségi tanács nemrégiben felszólította a leszerelési konferencia résztvevőit, hogy közöljék államaik haderejének számát. A legtöbb állam már közölte a létszámot és a népszövetség nyilvánosságra is hozta a bejelentéseket.

A szovjet a napokban nyújtotta be erre vonatkozó adatait. Litwinoff külügyi népbiztos azonban táviratilag tiltakozott az adatok közzététele ellen. Erre azután Lengyelország is tiltakozott a lengyel adatok publikálása ellen.

Legújabb értesülésünk szerint Litwinoff most már hajlandó beleegyezni az adatok nyilvánosságra-hozatalába, feltéve, ha Lengyelország is közölni engedi a maga adatait.

Horgony nélkül hánykolódik a Nautilus a nyílt tengeren

Tromsö, augusztus 12.

A „Nautilus” tengeralattjáró, amely, mint ismeretes, elindult az északi sarkra, motorhibát szenvedett. Miután a hajónak sincsen horgonya, a hullámok martalékaaként dobálódik a nyílt tengeren. A „Nautilus” segélyjeleket adott le, amire Tromsö-ből motoros hajó indult utnak, hogy a veszélyben forgó tengeralattjárót bevontassa a tromsöi kikötőbe.

Vezérképvislet és lerakat:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,

Str. Barației 35, Etaj I.

Közgazdaság

A gabonakivitel számokban

Tízmillió tonna gabona vár eladásra Románia ezévi termése gyengébb az elmúlt évinél

Bukarest, augusztus 12.

A gabonakampány megindulásával egyre többet foglalkoztatja egy a belföldi, mint a világsajtót a gabonaértékesítés problémája. A B. L. hasábjain számtalan cikk keretén belül világítottuk meg a gabonapiac helyzetét a legutolsó események hatása alatt és megállapításainkat különböző szakértői nyilatkozatokkal támasztottuk alá.

A különböző piacokról érkező jelentések szerint az idei évben a gabonatermés egyes helyeken feltűnően gazdag lesz, ami a mai lecsökkenett fogyasztás mellett jelentős mértékben meg fogja nehezíteni a gabonaértékesítés lehetőségét.

Es elsősorban Amerikáról van szó, amely bennünket legközelebbi érdekkel, tekintve, hogy Kanada hitelbe akar szállítani gabonát Németországnak, ami a román gabonára nézve súlyos csapást jelentene. Az utóbbi napok hivatalos kimutatásai szerint Kanada tavaszi buza-termése 5 millió tonnára van értékelve, míg az Egyesült Államok buza-termése hozzávetőleges számítás szerint 6 millió 700 ezer tonna lesz, tehát valamivel kevesebb, mint az elmúlt évben. Argentínában a termés alig gyengébb a kanadainál.

Ami az európai államok termését illeti, megállapítható az elmúlt évi gabonatermésnek és különösen a Dunai gabonatermésnek az államok vezetőnek. A magyar földművelésügyi minisztérium hivatalos kimutatása szerint Magyarország ezévi buza-termése 1 millió 700 ezer tonna lesz az elmúlt évi 2 millió 200 ezer tonnával szemben. A buza-termelés tehát csökkent, hasonlóképpen a rozs is, amely az elmúlt évi 720 ezer tonnáról 589 ezer tonnára esett vissza az idén.

Annál kedvezőbb a helyzet Jugoszláviában. Hivatalos kimutatás szerint Jugoszláviában az idei buza-termés meghaladja a 2 millió 500 ezer tonnát, illetve 100.000 tonnával több, mint az elmúlt évben. Bulgária buza-termését 1 millió 500 ezer tonnára becsülik, a rozsot pedig 500 ezer tonnára, ami körülbelül megfelel az elmúlt évi termésnek.

Bukarestben is elkészítették az idei termés hozzávetőleges kimutatását. A földművelésügyi miniszter jelentése szerint Románia idei évi gabonatermése az alábbi kimutatás szerint oszlik meg:

Buza: 5.059.600 tonna az elmúlt évi 5 millió 509.000 tonnával szemben.

Rozs: 584.500 tonna az elmúlt évi 464.530 tonnával szemben.

Árpa: 1.760.000 tonna, az elmúlt évi 2.371.500 tonnával szemben.

Zab: 878.500 tonna, az elmúlt évi 1 millió 056.540 tonnával szemben.

A hivatalos kimutatás tehát azt igazolja, hogy

Románia ezévi termése jóval gyengébb az elmúlt évi termésnél. Különösen nagy a visszaesés az úrpánál és a zabnál.

Annak ellenére, hogy az idei világtermés nem mondható túlzottan kedvezőnek, a világárak előreláthatólag továbbra is mélypontra fognak mozogni, tekintve, hogy az elmúlt évről hatalmas eladatlansági tételek maradtak. Hozzávetőleges kimutatás szerint

a világ összgabonafőlöslége 10-12 millió tonna, amely jóval meghaladja Európa teljes egyévi fogyasztását.

Ez a mennyiség az, ami az elmúlt évi termésből exportra vár. A mai viszonyok között azonban ennnyi gabonát lehetetlen lesz eladni.

Egy másik statisztika szerint a világ terméshőfőlöslége egyre nő, ami komoly katasztrófákhoz fog vezetni.

Igy például 1926-ban a kiviteli kampány befejeztével az eladatlanul maradt buza összege mindössze csak 3.700.000 tonna volt. Ez a stóck 1927-ben 5 millió tonnára, 1928-ban 6 millió 500 ezerre, 1929-ben 9 millió 500 ezer tonnára, 1930-ban 10 millióra, 1931-ben mintegy 12 millió tonnára emelkedett. Ez a statisztika beszédesen mutatja a mezőgazdasági termelés és fogyasztás fokozatos le-

törését, amely nagyban hozzájárult a világszerte uralkodó nyomozó gazdasági válság fokozásához.

A világpiacokat nagy mértékben nyugtalanítja az a tény, hogy még nem lehet pontosan ismerni az amerikai Farm-Board elhatározásait. Mint ismeretes

az Egyesült Államok gabonaeladási központjánál több mint 5 millió 500 ezer tonna gabona van felhalmozva.

Egyes verziók szerint ebből a hatalmas stóckból a Farm Board havi 155.000 tonnát fog a piacra dobni, olyan áron, ame-

lyen lehetséges. Nyugtalanító hírek érkeznek Szovjetországból is, amely szeptemberig olyan gabonamennyiségeket fog piacra dobni, amelyekkel el fogja árasztani az egész világot. Ausztrália volt az egyetlen állam, amely belátva a gabonaértékesítés terén mutatókozó nehézségeket, sietett gabonatermését majdnem felére leszállítani.

A nemzetközi gabonapiacokon a napnap után nyilvánosságra kerülő statisztikák, valamint a pénzügyi hatása alatt, egyre tart a gabonaárak esése.

Ezüstpénzsekkel üzérkednek Budapesten

10-15 százalékkal emelik a kartellárakat

Budapest, augusztus 12.

Tegnap már megemlékeztünk arról, hogy a kartellek, a gazdasági helyzetre való hivatkozással, erősen felemelték áraikat. Bud. kereskedelmi miniszter, ma ezzel kapcsolatban érintkezésbe lépett Zsitvay igazságügyminiszterrel, annak érdekében, hogy az igazságügyminiszter bocsássa ki sürgősen a kartell törvény életbeléptetését kimondó rendeletet. Ez a törvény ugyanis

súlyos bírságot állapít meg az indokoltan élethajításokért.

A kartellben álló gyárak általában 10-15 százalékkal emelték áraikat, ami a közvélemény nagy felháborodását vonta maga után. Az árdragításban a textil-

gyárak járnak elől, amit azzal indokolnak, hogy a fonalakat dollárért kell hogy vásárolják. A malomkartell a rizs árát emelte fel 46-ról 50-re.

Wekerle és a bankvezérek között ma tanácskozás volt, amelyen azokat az intézkedéseket vitatták meg, amelyeket a kormány a korlátozó rendelet megszüntetésével kapcsolatban fog majd kiadni.

A kormány elsősorban is teljes szigorral sujt le azokra, akik váltópénzek, mindenképp az ezüstpénzek visszatartásával a pénzforgalom lebonyolítását akadályozzák. Az utóbbi napokban ugyanis üzérkedni kezdtek az ezüstpénzsekkel a fővárosban, miért is a rendőrség több helyen razzitát tartott.

A redukált állatkiviteli kvóta után kiderült, hogy Románia évente összesen csak 340 vagon lisztet vihet be Ausztriába

A magyar-osztrák preferenciális szerződés következményei a romániai malomiparra

Bukarest, augusztus 12.

Színajában most folynak a román-magyar kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások, amelyekről a bizakodó hang- kommunikációk kivül ugyszólván még semmiféle részlet nem jutott nyilvánosságra. A színajai tárgyalások egyik főpontja a romániai állatkivitel tranzitójának akadálytalan biztosítása mellett a lisztexport kérdése. A liszt kivitel terén ugyanis Magyarország és Románia erős versenytársak, különösen az osztrák piacon, ahol a magyar liszt teljesen háttérbe szorította a román lisztet. A romániai malomipar által a kormányhoz intézett beadvány szerint a két ország Ausztriába irányuló lisztexportja az utolsó évben a következőképpen alakult:

Magyarország 1926-ban 7437, 1927-ben 8621, 1928-ban 8166, 1929-ben 12714 és 1930-ban 11082 vagon.

Románia 1926-ban 2574, 1927-ben 4026, 1928-ban 1655, 1929-ben 509 és 1930-ban 1032 vagon.

Ez a helyzet még kedvezőtlenebbre fordult Románia szempontjából azzal a megegyezéssel, amely június elején jött létre, Magyarország és Ausztria között a liszt kivitel ügyében. A megegyezés alapján egy preferenciális vám mellett importálható kontingens képezi az 1929 évi importmennyiség alapján. Ez az 1929-es esztendő Magyarországra a legkedvezőbb volt, amikor az osztrák lisztimport terén Magyarország 85,6 százalékkal első helyen állott, míg Románia liszt kivitelének az volt a legrosszabb éve, amelyben az egész importmennyiségnek csak 5,4 szá-

zalékát érte el Ausztriában. A magyarokkal kötött megegyezés szerint az 1929 évi importmennyiségből az osztrák kormány 53 százalékot leütött a saját malomiparának támogatására, míg az így fennmaradó szükséglet fedezését 85,6 százalékban a magyar malomipar kapta a preferenciális vámtarifa alapján. Ezen az alapon Romániának az 1929 évi 509 vagonból csak kétfarmadrész jut, vagyis majdnem semmi: 540 vagon.

Annakidején a malomipar sürgőse intervencióra kérte fel a kormányt, hogy a magyar-osztrák preferenciális egyezmény életbeléptése előtt igyekezze a kontingentálást úgy megváltoztatni, hogy annak alapját ne az 1929 évi mennyiség, hanem az 1926-ban, 1927-ben és 1928-ban (esetleg az 1929-ben is) importált lisztmennyiségek közepényosa képezze. Ettől az akciótól függött a romániai liszt utolsó exportpiacának a megtartása, vagy elvesztése. Azóta már megkötötték 3 hónapra az ideiglenes román-osztrák egyezményt és habár ennek tartalmát nem közölték a nagy nyilvánossággal, úgy látszik, hogy amint az állatkivitel tekintetében, úgy a lisztexport kérdésében is Románia az eddiginél is kedvezőtlenebb helyzetbe került. Ez magyarázza meg azokat a tárgyalásokat, amelyek Színajában folynak arról, hogy Magyarország más engedmények ellenében nem volna-e hajlandó az osztrák lisztbeviteli kontingens új alapon való megállapításához hozzájárulni. Azt, hogy ezek a tárgyalások milyen eredménnyel jártak, talán a legközelebbi napok fogják megmutatni.

Szénvilágkartell megalakításáról tárgyalnak Luxemburgban

Bukarest, augusztus 12.

A bukarest szénbányavállalatok körében nyert információink szerint a német szénbányák szindikátusának megbízottai Luxemburgba érkeztek, ahol a francia szénbányászvetségek vezetőivel világkartell megalakításáról tárgyalnak. Amint a bevezető tárgyalások végetérnek, bevonják a többi államok szénbányatársaságait is és így többek között az urikányi, salgótarjáni, petrozsényi, és lupényi bányavállalatokat is. Franciaországban a szénvilágkartell tervét kedvezően fogadták.

Kiskereskedők és kisiparosok nagygyűlése Kovásznán

Háromszék vármegye kiskereskedői és kisiparosai augusztus hó 16-án, vasárnap délelőtt 10 órakor Kovásznán a Pitróf vendéglő nagytermében gyűlést tartanak. A gyűlésen megjelenik a Kiskereskedők Szövetségének brassói vezetősége, a brassói kisiparosok kiüldöttsége és a csikmegyei kiskereskedők és kisiparosok képviselője. A nagyszabású gyűlés tárgya a kiskereskedők és kisiparosok sérelmeinek megbeszélése.

Kétmillió lej gabonaprémiumot fizettek ki eddig Aradon

Arad, augusztus 12.

Aradon eddig kétmillió lej gabonaprémiumot fizettek ki és erre a célra ujabban még egy millió lejt kértek a kormánytól. A prémiumokra azonban annyi igénylő van, hogy előreláthatólag ez az összeg is kevés lesz a további kiutalásokra lesz szükség.

Tőrszede

1931. augusztus 12.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amszterdam 206,60, Newyork 512,62, London 2489 és háromnegyed, Páris 2008 és háromnegyed, Milánó 2681,50, Prága 1518, Budapest 9002,50, Belgrád 909, Bukarest 504 és háromnegyed, Varsó 5742,50, Bécs 72,05.

HA BUTOR

LEGYEN:

SZÉKELY & RÉTI BUTOR-GYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY BUKAREST BRASSÓ NAGYSZEBEN

MOTTO: ELSOKÉZBŐL — A LEGJOBBA — LEGOLCSÓBBAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL!

Szerkesztői üzenetek

24 éves. Többféle oka lehet és aszerint többféle módja a kezelésnek is. Legjobb, ha orvos vizsgálja meg.

021325. sz. előfizető. Régi, a városban és vidéken elterjedt polgári jellegű újság. Ha elolvassa csak egy számát is, megítélhető, milyen jellegű és irányu. Ha jó a közlemény, mindegy, hogy előfizető küldi-e be, vagy sem, ha megfelel lapunk irányának, és helyünk van, közöljük. De ha rossz, akkor is mindegy, nem közöljük.

A. Dezső. Bama Sándor: Vas- és fémipari kézikönyv. Ára 340 lej. Naszátyi: A lokomobilok szerkezete és kezelése, 152 lej.

P., Ploesti. Intézkedtünk, hogy b. levele, a benne foglalt ajánlattal eljusson az illető fiatalemberhez.

Két sziv zenéje. Kellemesen hangzó muzsika, de nem is több annál.

Aradi vasutas. Mi is csak azt mondhatjuk, ami a törvényben van. Az 1925-iki nyugdíjtörvény a betegség esetén való nyugdíjazást is kimondja. Ha az újabb erre nézve nem is intézkednek, azért gondoskodják hatósági orvosi bizonyítványról, s ennek alapján kérje a nyugdíját, Semmiesetre sem veszít vele.

9582 sz.

ARLEJTÉS

1931. évi augusztus hó 22-én délelőtt 10 óra-kor szóbeli árverés tartatik, a brassói helyőrségparancsnokságnál, Calea Victoriei (Kut-utca) 49. szám alatt, 427 vagon elsőrendű tűzifa beszerzése tárgyában.

Brassó, 1931. augusztus 10.

Az intendantura főnöke:
Int. Alezredes Dumitrescu.

MEGHÍVÓ

Felkérjük a nyugdíjas, volt aktív katonatiszt urakat, hogy az augusztus 15-én, a brassói Cercul Militar helyiségében tartandó gyűlésen résztvenni sziveskedjenek.

Tárgysorozat:

1. Beszámoló a nyugdíjas katonatisztok egyesülete brassói csoportjának működéséről.
2. A nyugdíj felemeléséről szóló kimutatás felolvasása.

Az egyesület nevében:
Báncila I. tábornok (sk.)

Küldje azonnal!

Alírástát és születési évét Prof. Djeknek, ki, mint a világ legjobb psiko-grafológusa, egész életre szóló jóslást küld Önnek és minden bonyolult ügyében biztos kibontakozáshoz segíti. Mellékelien béléget. Bukarest, Str. General Angelescu 52.

Látogassa meg a

Levante-i Mintavásárt BARI-ban (Olaszország)

Nemzetközi Mintavásár
1931. szeptember 6-21.
A keleti és balkán-országok legfontosabb mintavására — Menetidkedvezmények a vasutakon és hajójáratokon
Felvilágosítást ad: CAMERA ITALIANA de COMERȚ din ROMÂNIA București, Str. Melodiei 1. és a NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA București, Cal. Gri-vitei 128 H. O.

KOCSIS-féle

14223

hulladék-tűzifa

leszállított áron:

nagyszekér 290, kissetekér 190.
BRASSÓ, TELEFON 187.

Vascsőudvar

A legolcsóbb bevásárlási forrás az összes vízvezeték és egészségügyi berendezési tárgyakra.

Kertész Henrik, Brassó.

METALIZÁLÁS (Metallspritzverfahren)

Védelem magas hőfokok és kártékony gázok ellen főleg az alumetálás módszerével érhető el.

Nagy sikerrel alkalmazzuk a következő tárgyaknál: Rostélyrudak, tulhevitők, economizerek, edzőedények, tűzszekrények, fűtszekrényvédőlemezek, fuvócsövek, lefuvó kanálisok stb stb. Vasszerkezetek, melyek kártékony égéstermékeknek és gázoknak vannak kitéve.

Kivitel és felvilágosítás a kizárólagos képviselőnkél:

Ing. A. JAKOBI & Co. S.A.R.

BUCUREȘTI, Strada Pompiliu Eliade 5. sz. — Metalizálóüzem: Strada Izvor 58. szám alatt. Telefon: 306-72.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Családi ház olcsón eladó. Brassó, Str. Moldova 35. 14286

Küüllömenti bor Lei 26.— házhoz 5 literen felül Lei 22.— „Pest” vendéglőben, Brassó, Vasut-utca kapható. 14292

CSEMEGEFAJ SZÖLŐT viszonteladásra minden mennyiségben állandóan szállít Magazin Korányi, Arad. 14284

Egy kirakatszekrény és üzletrolleta olcsón eladó Blatt-nál, Brassó, Kapu-utca. 14321

Szép kis családi ház vízvezetékkel, villanyvilágítással olcsón eladó. Cim 14322 sz. a. a brassói kiadóban.

4 szoba és mellékhelyiségből álló ház 340.000 lejért eladó. Brassó, Bruckenthal-u. 5. (Jancsior.) 14297

VÉGELADÁS. Az üzlet felosztása miatt dus raktáratat SZÉP KÉZIMUNKÁKAT ÉS HOZZAVALÓ ANYAGOKAT hatósági engedéllyel minden elfogadható áron kiárusított. Hozolított Elza Brassó, Weisz Mihály-u. 20. 14057

Sürgösen ELADÓ 7 szoba és mellékhelyiségekből álló HÁZ, kb. 1000 négyszögletes telek, jó fekvéssel, 2 homlokzattal. Brassó, Hosszu-utca 170. 14326

Allást keres

FOGTECHNIKUS önállóan perfect dolgozik, állást keres. Cim 14245 szám alatt a brassói kiadóban.

Főmolnár, szorgalmas, megbízható, szakiskolai képzettséggel és gyakorlati bizonyítványokkal, megfelelő állást keres. Almolnári állást is elvállal. Cim: Darvas, Brassó, Cuza Voda 50. 14325

Intelligens magyar nő jobb családnak gyermekek mellé vagy házi-kisasszonynak állást keres. Cim: Str. Sebastian 153 Bucuresti (13 Septembrie) 14324

Allást nyer

MEZELARIA PESCARU, Bucuresti — perfect elarusitónót keres. — Levelek Str. Doamnei 7. címzendők. 14256

Intelligens fahivatalnok felvétetik, szerény igényekkel. — Ajánlatokat „NÖTLEN ELŐNYBEN” jellegre a brassói kiadóba. 14318

ALLANDÓ BIZTOS KERESSETI Garanciaképes, jömegjelenséi részleteladásban jártas üzletszerzőket magas jutalékkal keres komplett dus kollekciónal és nagy raktárral rendelkező textil részletüzlet. Erdély területén nagy ismeret-séggel bírók előnyben. ARANK e szakmában versenyen kívül. Ajánlatok eddigi működés megjelölésével: Textilunió Brasov, Katalin-ucca 8 címre küldendők. 14225

Lakás

ABSZOLUT CSENDES, portmentes egészséges helyen, csinosan butorozott szoba egy vagy két intelligens személynek, ur családnál kiadó. Bővebbet a brassói kiadóban. 14303

Brassóban butorozott szoba, 2 ágyval (1 ágyval is kiadó), nyugodt, portmentes fekvéssel, aug. 15-től kiadó. Felvilágosítást ad Zoltner, Str. Filipescu (Martonhegy) 52. 14277

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Braşov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1—77 és 82
Bucureşti—Bukarest I, Bulevardul Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám: 363—64

BRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej

megbízások levételére és fizetések átvételére lenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dás: Str. S. Barnuțiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérmegyék részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (vot Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-utca 6. — Marostordalmegye: Szabó Jenő. Cime: Marosvásárhely, Strada Reghitu 10. — Nagyszében: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rácozcy-ut 37. (Kertész László) Szatmár- és Máramarosmegyék részére. — Szilágysomlyó: (Hárpárin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Denes József.)

HIRDETÉSEKET fejevesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Várva-várt újdonság!

Minden szöllősgazdának víznyomásos borprés!

Jobb sajtolás és 2—3-szor gyorsabb munkateljesítmény!

Bámulatosan olcsó ár! A víznyomásos borprés ma már csak annyiba kerül, mint a régi szerkezetű!

A „Hydro-Express” víznyomásos-szerkezet, bármely meglevő régi rendszerű borprésre könnyen felszerelhető.

Komplett borprészeket és hidraulikus sajtószerkezeteket, szöllő-és gyümölcszúzókát szállítunk elsőrendű kivitelben és olcsó árak mellett.

Ismertetőket és ajánlatokat bárkinek ingyen küldünk.

Rieger And. gépgyárak R. T.

SIBIU—NAGYSZEBEN.

NEM IGAZ

hogya a magyar könyv drága!

Meggyőződhetik, ha felkeresi

könyvosztályunkat!

Nagyszerű regények, világhíres írók szép kiállításban megjelent könyvei leszállított

Olcsó áron!

Csokonay Vitéz Mihály összes művei, öt kötetben. Ára 1000 lej helyett - 440
Ferrero G. A harmadik Róma, két kötet. Ára 400 lej helyett csupán - - - 180
Gerald Paul, Ezüstlakodalom. Ára 80 lej helyett - - - - - 35
Gerald Paul, Robert és Marianne. Ára 80 lej helyett - - - - - 35
Kessel, Szibériai éjszakák. Ára 100 lej helyett - - - - - 50

Thomas Mann, A Buddenbrook ház 3 kötet - - - - - Lei 130
Thomas Mann, A varázshegy 4 k. 217

Szomorú Dezső, A selyemzsinor. - Kötve, ára 100 lej helyett - - - - 45

Tolsztoj Leó, Az élő holttest, dráma. Ára 80 lej helyett - - - - - 35

Wilde Oscar, Lord Artur Saville büne. Ára 80 lej helyett - - - - - 35

Wilde Oscar, Gránátalmaház - - - 35

" Vera vagy a nihilisták - - - 35

" A Pádai herceg - - - - - 35

" Szerelemből a királyért - - - 35

" Művészet és dekoráció 2 k. 70

" A kritikus mint művész - - - 35

" Tanulmányok - - - - - 35

" Toll, iron, méreg - - - - - 35

Móra Ferenc legjobb alkotása

Ének a buza mezőkről

A magyar földnek, a magyar parasztnak és a magyar szónak hatalmas eposza.

Két kötet ára 130 lej.

Makkay Sándor, Ördögsekér propaganda kiadás, 2 kötet - - - - - 85

Meredith George, Az őnző, 2 kötet. Ára 400 lej helyett - - - - - 180

Markovits Radion: Szibériai Garnizon - - - - - Lei 85

Remarque: Nyugaton a helyzel változatlan - - - - - Lei 123

Folytatása e regénynek És azután Lei 200

Hatvany János, Ady a kortársak közt. Ára tízve 200 lej helyett - - - - 65

Ady Endre, Levelek Párizsból. Ára 80 lej helyett - - - - - 33

Ady Endre, Muskétás tanár ur - - - 10

" Így is történhetik - - - - - 68

" Istenes versei - - - - - 68

" Versek, Az Illés szekeren - - - 68

" Új versek - - - - - 68

" A magunk szerelme - - - - - 68

" Szeretném, ha szeretnének - - - 68

" Antológia - - - - - 136

Szabó Dezső: Az elsodort falu 3 kötet, propaganda kiadás - Lei 135

Szabó Dezső műveiből. 6 kötet bekötve tükben 1230 lej helyett - - - - 515

Dickens, Odon ritkaságok boltja - - 77

" Karácsonyi ének kötve - - - 30

Enciklopédia, zsebatlasz. 105 lej helyett - - - - - 20

Biró, A bazini zsidók - - - - - 16

Brody, A szerelem élettana - - - - 128

Sendthal, A pármái Certosa. Benedek Marcel ford. 2 kötet - - - - - 40

Maeterlinck, A szegények kincse - - 35

John Ruskin, Előadások a művészetről - - - - - 16

Lassale, Alkotmány, Socializmus, Demokrácia - - - - - 53

Jean Finot, A boldogság tudománya - - - - - 65

Dosztojevszkij, Emlékiratok a holtak házából - - - - - 78

Barriere, A csábítás művészete - - - - - 78

Benvenuto Cellini, Önélet leírása. Szana Tamás ford. 2 kötetben - - - - - 78

A felsorolt könyvek csupán csekély részét képezik olcsó könyvakciónknak. Megrendeléseket fenti könyvekre azonnal elintézzük a

Brassói Lapok Könyvosztálya.